

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
30. JAN.
1991

Letnik XLV.
Štev. 5 (2588)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
3000 din.
P. b. b.

Uspel večer z alpinistom Tomom Česnom

Multi-media-predavanje vrhunškega slovenskega alpinista Toma Česna (levo) iz Kranja o svojem solo-vzponu po južni steni 8514 metrov visokega Lhotseja pretekli teden v Celovcu je izzvalo izredno zanimanje. Več kot 300 prijateljev alpinizma je sledilo predavanju, ki so ga priredili Slovenski vestnik, Slovensko planinsko društvo Celovec ter mladinske organizacije SMO. Več na 12. strani.

slika: W. Fritz

Zastopnica manjšin v vrstah
ZAL: mag. Tereziya Stoisić.

Stoisić: poziv zvezni vladi za večjo podporo manjšinam!

Zastopnica manjšin v avstrijskem parlamentu, gradiščanska Hrvatica mag. Tereziya Stoisić, je pretekli teden v imenu Kluba Zelenih kritično zavzela stališče do poročila zvezne vlade o pospeševanju narodnostnih skupnosti v Avstriji v letih 1987 do 1989.

Kot smo v predzadnji številki Slovenskega vestnika poročali, je v tem obdobju znašala podpora slovenski narodnostni skupnosti 15,7 milijona šilingov, podpora hrvaški narodnostni skupnosti 1,4 milijona

šilingov, madžarska skupnost je dobila 1,4 milijona in češka narodnostna skupnost 1,2 milijona šilingov.

Državna poslanka je k tem številkam oz. poročilu zvezne vlade, ki ga bo še obravnaval avstrijski parlament, povedala, da razdeljena sredstva niso v nobenem razmerju z dejanskimi potrebami posameznih narodnostnih skupnosti v Avstriji.

(Dalje na 4. strani)

Občinske volitve: volilni boj stopa v odločilno fazo

Občinske volitve 10. marca letos so – bolj kot pri prejšnjih volitvah – tudi pri koroških Slovencih izzvale vrsto dejavnosti, da bi dosegli primernejše zastopstvo v interesu slovenske narodnostne skupnosti v komunalnih parlamentih. Pričakovati je, da bo čez 600 kandidatov kandidiralo v 25 občinah dvojezičnega ozemlja na samostojnih slovenskih listah. Tokrat je opaziti tudi težnje drugih strank, da bi postavili na vidna mesta kandidatnih list

tudi Slovenca oz. Slovenko. V kolikšni meri jim bo to uspelo, bo pokazal 15. februar, zadnji rok za vložitev kandidatnih list.

Ceprav z regionalno različno intenziteto, je ta trend posebno očividni pri socialistični stranki, kateri je tako v Podjuni kot tudi v nekaterih občinah v Rožu že uspelo postaviti slovenske kandidate na perspektivna mesta.

Toda tudi pri Zeleni alternativi, predvsem v mestnih občinah, se pogovarjajo o

kandidaturi slovenskih kandidatov. Slovenci bodo pri teh volitvah kandidirali tudi na listah KPA, pa tudi na imenskih listah. Skratka: izbira med slovenskimi kandidati oz. kandidati, ki bi se zavzeli za boljši položaj slovenske narodnostne skupnosti in za plodno sožitje v posameznih občinah južne Koroške, bo letos večja.

V nekaterih občinah so kandidate že določili, v drugih pa je predvolilni proces za izbiro najboljšega kandidata

še v teku.

Pri samostojnih slovenskih listah so na zborovanju EL v novi občini Bistrica pri Pliberku izvolili za glavnega kandidata in za kandidata za župana izkušenega komunalnega politika Jožeta Partla, glavni kandidat Enotne liste v mestni občini Pliberk pa bo sedanji mestnik svetnik Fric Kumer. V občini Sele je EL za svojega glavnega kandidata ponovno izvolila podžupana Nantija Olipa, v Škofi-

(Dalje na 2. strani)

Jugoslavija: trajen mir ali pa le premirje?

Jugoslavija kot država je v minulem tednu preživela najhujšo preizkušnjo po drugi svetovni vojni. Na Hrvaškem je bilo stanje najbolj kritično, saj ni dosti manjkalo, da ni posegla jugoslovanska armada v politično dogajanje. Nevarna pa je bila situacija tudi za Slovenijo. Razgovori na najvišji ravni med Slovenijo in Srbijo ter Hrvaško in Srbijo ter za držanje predsedstva Jugoslavije je preprečilo najhujše – realno grozečo državljansko vojno.

VABILO

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza vabita na prireditve ob

slovenskem
kulturnem
prazniku

v sredo, 6. februarja, ob
19.30 uri v ORF-teatru v
Celovcu.

Nastopajo: Polde Bibič
(recital), Gabriel Lipuš
(solo glas), Günter Lenart
(sopran-saksofon), Ma-
rimba Berndt Thurner (vi-
brafon), Gerald Riess
(kontrabas).

Slavnostni govornik:
Lojze Peterle, predsednik
vlade Slovenije.

VSI PRISRČNO VAB-
LJENI!

Valentin Oman dobitnik nagrade

Pretekli teden v sredo sta Krščanska kulturna zveza in Narodni svet koroških Slovencev podelila v Celovcu 12. Tischlerjevo nagrado. Priznanje za svoje pomembne umetniške dosežke je prejel akademski slikar Valentin Oman. Ob prireditvi so tudi podelili nagrade za govorniški natečaj. Prvo nagrado je dobila gojenka iz Šentpetra Urška Meglič. Slavnostni spored podelitev je popestril MoPZ SPD „Jepa–Baško jezero“ pod vodstvom mag. Aleša Schusterja. Več na 6. strani!

Vabilo

Zveza koroških partizanov tudi letos prireja spominsko svečanost v počastitev narodnega heroja Matije Verdника-Tomaža in njegovih tovarišev, ki so kot žrtve gestapa padli za našo svobodo.

**Svečanost bo v nedeljo,
3. februarja, ob 11. uri
na pokopališču v Svečah.**

Na njej bo spregovoril tajnik ZSO dr. Marjan Sturm, udeležili se je bodo mnogi soborci in gostje iz Slovenije, zapeli pa bodo pevci „Bilke“ iz Bilčovsa.

ZKP vabi vse koroške partizane, antifašiste in demokrate, da se svečanosti udeležijo v čim večjem številu.

Dr. Otto Habsburg na obisku v Ljubljani Slovenija: „Brez iluzij v Evropo“

Sredi januarja je Slovenijo obiskal dr. Otto Habsburg, poslanec v Evropskem svetu. Na letališču Brnik je sina poslednjega avstro-ogrškega cesarja pozdravil predsednik slovenskega parlamenta dr. France Bučar, za katerega je Habsburg dejal, da je prav on največ storil za uveljavitev slovenskih teženj pri Evropskem svetu v Strasbourg. Gost pa se je med svojim dvodnevним bivanjem v Sloveniji srečal tudi s slovenskim metropolitom, nadškofom dr. Šuštarjem in se pogovarjal s predstavniki italijanske narodne skupnosti na slovenski obali.

Brezdvomno najbolj odmeven pa je bil njegov nastop pred delom slovenskih poslancev v skupščini, kjer je govoril kot poslanec v Evropskem svetu, poprej pa je izrazil svoje veselje in zadovoljstvo, da je Slovenija krenila po poti demokracije in da je lahko obiskal to deželo. „Čutim se Slovenca“, je posebej poudaril.

Habsburg je v svojem skoraj enournem nastopu večkrat izrazilo poudaril pomen Slovenije pri novem urejanju odnosov v Evropi, predvsem pa je podčrtal njeno središčno vlogo med Sredozemljem in Evropo oz. med Jugom in Severom tako na političnem kot na prometno-gospodarskem in geopolitičnem po-

dročju. V bistvu, je menil Habsburg, lahko Slovenija odigra „veliko vlogo v vse-evropskem razvoju in kontekstu“.

Da pa bo izpolnila to poslanstvo, pa je po njegovem mnenju potrebno pojem Slovenija vnesti med ljudi in jim ga približati. Skratka, ta pojem je treba oživiti in ga vrisati na zemljevide. Slovenske stranke naj čim bolj in čim hitreje navežejo stike s svojimi evropskimi bratskimi oz. sestrskimi strankami in z njimi demokratično sodelujejo. Slovenija naj okrepi odnose z Evropsko skupnostjo.

Zavrnil je trditev, da v novi Evropi ni prostora za države malih narodov, češ da niso

Poslanec Evropskega sveta Otto Habsburg je Slovenijo posvaril pred prevelikim optimizmom v bodočo Evropo.

sposobne preživeti. Evropa mora, če noče izgubiti svoje identitete, biti skupek jezikov, kultur in narodov na demokratični osnovi. Veljati mora načelo samoodločbe narodov, meje med državami naj bi bile poduhovljene, model za urejanje odnosov med narodi pa bi lahko bil moravski dogovor iz leta 1905, ki je v avstro-ogrski monarhiji postal temelj sožitja med Nemci in Čehi.

Habsburg pa je tudi posvaril pred velikim optimizmom, da bosta Evropa oz. Evropski svet Slovenijo sprejela z odprtimi rokami, kajti „tudi v Evropskem svetu je precej nasprotnikov in centralistov, ki še niso dojeli, da smo na poti v 21. stoletje“.

Jugoslavija bila na robu spopadov: Nov „krizni vrh“ bo 31. januarja!

Slovenski član predsedstva SFR-Jugoslavije dr. Janez Drnovšek je po zelo burni in konfliktni seji najvišjega državnega organa pretekli petek v Beogradu izjavil, da mora biti in ostati pogovor edino sredstvo za reševanje jugoslovanske krize, ki je bila v četrtek in petek preteklega tedna na robu eskalacije.

Drnovšek je po povratku iz Beograda v Ljubljani menil, da Slovenija lahko vztraja na sedanji koncepciji „mrtve Jugoslavije“ ali pa preide na samostojno pot, in to še pred dogovorom v Jugoslaviji, „na

katerega lahko še čakamo več let“. Dolgotrajno čakanje bi lahko Slovenijo odmaknilo od evropskega dogajanja.

Ponovno sejo predsedstva Jugoslavije, ki bi morala biti 28., pa so kratkoročno preložili na 31. januar. Na tej seji bodo sodelovali poleg vseh članov zveznega predsedstva tudi predsednik zveznega izvršnega sveta dr. Ante Marković, predsednik jugoslovanskega parlamenta ter vsi predsedniki predsedstev in predsedniki vlad posameznih republik.

Slovenija: popis prebivalstva 1991 tudi za osebe na delu v tujini

Letos bo v mesecu aprilu (po stanju na dan 31. marca 1991) v Republiki Sloveniji izveden popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev. Popis bo zajel tudi občane s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki so na delu v tujini, oziroma živijo v tujini, zato v času popisa od 1. do 15. aprila 1991 ne bodo prisotni v kraju stalnega prebivališča. O teh občanah ima zavod R. Slovenije za statistiko osnovne podatke, vendar še s popisom prebivalstva zbira več podatkov, kot jih vsebujejo občinske evidence. Iz izkušenj prejšnjih popisov pa je znano, da tudi prebivalci, ki živijo v tujini, želijo biti zajeti s popisom prebivalstva.

Zavod za statistiko priporoča, da občani, ki živijo v tujini, pustijo svojim sorodnikom oziroma prijateljem naslednje podatke: priimek in ime, spol, datum in kraj rojstva, zakonski stan, število živorojenih otrok, nacionalna pripadnost, materni jezik, veroizpoved, najvišja dokončana šola, šola, ki jo obiskujejo, ime države, v kateri delajo oziroma prebivajo, in dolžina bivanja.

Dr. Dušan Plut spet predsednik Zelenih Slovenije

Na občnem zboru Zelenih Slovenije je bil za predsednika stranke ponovno izvoljen dr. Dušan Plut (slika), vmesni predsednik mag. Bojan Brumen je, kot je sam dejal, odstopil zaradi zdravstvenih težav. Univ. prof. dr. Dušan Plut je član predsedstva Republike Slovenije ter vnet zagovornik demilitarizirane Slovenije.

Ob 50. obletnici OF praznik v Ljubljani

Na povabilo Zveze koroških partizanov ter Zveze slovenskih organizacij na Koroškem se je pretekli teden v Celovcu mudila visoka delegacija republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenije. Vodil jo je predsednik general Ivan Dolničar, v razgovorih s predstavniki ZKP in ZSO pa so v njej sodelovali še podpredsednik Lado Pohar, član Izvršnega odbora Marjan Osolnik, član republiškega odbora Jože Gačnik ter predsednik Osrednjega odbora koroških partizanov v Ljubljani dr. Tone Skorbir. ZKP so na razgovorih zastopali predsednik Janez Wute-Luc, Milena Gröblacher in Hanzi Weiss, ZSO pa predsednik dipl. inž. Feliks Wieser, tajnik dr. Marjan Sturm ter član IO dr. Janko Malle.

Predsednik ZKP in ZSO sta goste iz Slovenije, ki zastopajo nadstrankarsko borčevsko organizacijo s preko 80.000 člani, seznanili z aktualnimi narodopolitičnimi problemi na Koroškem ter pri tem poudarili odgovornost ter obveznosti Republike Slovenije in SFR-Jugoslavije do slovenske manjšine na Koroškem.

Predsednik ZZB NOV Slovenije general Ivan Dolničar je obširno orisal težak položaj Slovenije in Jugoslavije in poudaril, da je ZZB Slovenije danes samostojna organizaci-

ja, ki vodi dialog z vsemi strankami, z republiškimi in državnimi oblastmi ter tudi s cerkvijo ter da se je uspelo uveljaviti v pluralni slovenski družbi.

Dolničar je v razgovoru poudaril, da v Sloveniji sicer obstajajo poskusi razvrednotenja NOB, vendar da tudi po najnovejših anketah večina prebivalstva Slovenije meni, da je bil partizanski boj proti okupatorju pravičen, vloga domobrancev pa vprašljiva in

celo nedopustna.

Predsednik ZZB NOV Slovenije je koroške sogovornike nadalje informiral, da bo ob letošnji 50. obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte 27. aprila množični zbor v Ljubljani, na katerega so povabljeni k sodelovanju tudi koroški partizani in avstrijski borci proti fašizmu. Priredili bodo tudi znanstveni simpozij s predavatelji iz Slovenije, Jugoslavije, Italije in Avstrije. I.L.

Občinske volitve

(Nadaljevanje s 1. strani)

čah je nosilec liste Herman Jäger, v Bekšanju pa Folteja Kargl. V Hodišah bo Enotna lista nastopila z mladimi in agilnimi kandidati z Robertom Sitterjem na čelu.

Tudi v Borovljah so kandidati že znani. Glavni kandidat Volilne skupnosti bo sedanji občinski odbornik in predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov mag. Peter Waldhauser, na drugem mestu pa predsednik SPD Borovlje Melhijor Verdel. V Šentjakobu je prvi kandidat Socialno-gospodarske liste Franc Janežič, sledijo mu Joži Ottowitz, Štefan Rigelnik in Micka Miškulnik.

Tudi na Zilji, v stari občini Straja vas, so že znani kandidati Volilne skupnosti/Wahl-gemeinschaft. Glavni kandidat in kandidat za župana bo sedanji podžupan Janko Zwitter, na listi Volilne skupnosti pa sledijo Jos Schnabl, Hanzi Meschnig, trener uspešnih zahomških skakalcev Franc Wiegeler ter Tomi Millonig.

Pri EL Bilčovs je izbira kandidat in kandidatov še v teku, prav tako v Celovcu, kjer hoče EL prvič vložiti kandidaturo. V Celovcu je pričakovati tudi kandidature Zelene alternative s slovenskimi kandidati na listi.

Jasno stališče do samoodločanja

Klub slovenskih študentk in študentov v Gradcu, Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju ter Hrvatski akademski klub so naslovili na avstrijsko zvezno vlado sledeči poziv:

„Vzemirjeni smo zaradi trenutnega položaja v naši sosednji državi Jugoslaviji. Stremiljenje Slovenije in Hrvaške po neodvisnosti in državni suverenosti je sprožilo nevarnost nasilne intervencije s strani Jugoslovanske ljudske armade. Kot Slovenci in Hrvati v Avstriji in kot avstrijski državljani pozivamo avstrijsko vlado, da z jasnimi stališčem podpre pravico do samoodločanja narodov. S tem naj avstrijska zvezna vlada poskusi preprečiti vsako nasilje s strani jugoslovanske ljudske armade v Sloveniji in Hrvaški. Kot članica Varnostnega sveta OZN naj skrbi za to, da se ta problem obravnava in se s tem prepreči vojaška intervencija v senci zalivske vojne. Kot sosedje, predvsem pa kot posredno prizadeti pripadniki slovenske in hrvaške narodne skupnosti, takega postopanja avstrijske zvezne vlade ne pojmujemo kot vmešavanje v notranje zadeve Jugoslavije.“

Aktualni razgovor

z dr. Dimitrijem Ruplom,
republiškim sekretarjem
za mednarodno sodelovanje

Jugoslavija je v poročilih mednarodnih tiskovnih agencij po Zalivu in Pribaltiku tretje krizno žarišče. Slovenija ni glavni problem, pač pa jugoslovanska kriza nasplošno, pravi s tem v zvezi slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel, s katerim se je pogovarjal naš sodelavec Igor Schellander.

V Zalivu v krajšem času še ni videti konca vojaškega konflikta. Pozornost svetovne javnosti je povsem usmerjena v ta konec sveta. To smo opazili ob posegu sovjetske armade v Pribaltiku. Ali Vas zaradi stopnjevanih napetosti v Jugoslaviji še bolj kot prej skrbi možnost nasilnega posega jugoslovanske armade v Slovenijo?

Vsekakor. Nevarnost zagotovo obstaja. V mednarodnih poročilih ste najbrž opazili, da je Jugoslavija omenjena kot eno najnevarnejših kriznih žarišč takoj za zalivsko vojno in situacijo v Pribaltiku. Seveda nas vse to skrbi, še posebej zato, ker nam vojska grozi z nekaterimi represivnimi ukrepi zaradi naše teritorialne obrambe.

Ultimat predsedstva Jugoslavije, ki je ukazalo razorožitev posameznih enot, kot npr. teritorialne obrambe, je potekel. Kaj lahko sledi, če ga Slovenija enostavno ignorira?

Slovenija tega ultimata ne bo niti ignorirala. Za nas je ta ukaz brezpredmeten. Slovenija nima paravojaških struktur, ima le legalne strukture, kot so to enote teritorialne obrambe.

Na kaj torej meri ta ultimatum?

To je bilo že tudi javno pojasnjeno, meril je predvsem na Knin. Vendar mi seveda mislimo, da ima ta stvar svojo politično ost in da se utegne politično interpretirati tudi v zvezi s Slovenijo.

Bi se lahko reklo, da nekdo išče primeren povod?

Mislím, da je nekaterim krogom v Jugoslaviji do tega, da bi sprovcirali kakšne incidente. Mi bomo do tega zelo previdni.

Kako se je slovenska vlada pripravila za primer konkretne eskalacije?

Mi bomo pač zavarovali slovensko državo in gospodarstvo pred vsakršnimi pritiski od zunaj. To smo dolžni storiti tudi zaradi izida plebiscita. Posege v naš sistem bi razumeli kot napad na slovensko suverenost in to smo pripravljani braniti z različnimi sredstvi.

Kakšna so lahko ta sredstva?

O tem ne bi želel dati posebnih izjav. Če bi vas to operativno zanimalo, bi se morali pozanimati na našem sekretariatu za ljudsko obrambo. Sodim, da je naš sistem teritorialne obrambe

dr. Dimitrij Rupel

Med zaskrbljenostjo in dokaj normalnim potekom

nekako pripravljen na to, da ne bi prišlo do kakih provokacij, in tudi na to, da brani institucije slovenskega sistema, ki so legalne in legitime.

V koroških listih je bilo precej namigovanj, med drugim tudi o tem, da sta Slovenija in Hrvaška na veliko kupovali orožje. Je v tem kaj resnice?

Veste, to so bile race. To je že pojasnjeno, ena tožba pa je v teku – šlo je za nekakšno nabavo orožja preko Trenda oz. Grubeliča¹. Na tem ni nič. Slovenija ima svoje obrambne načrte in jih izvaja v skladu s sklepi naših legalnih organov. To je vse, kar bi hotel o tem povedati.

Avstrijska vojaščina in politika sta že koordinirani za primer kriznega slučaja in možnih scenarijev. Pri nas poročajo, da računajo s 70.000 begunci iz Slovenije, za katere naj bi bili pripravljeni zasilni kvartirji na Štajerskem in Koroškem. Kakšne scenarije predvideva slovenska vlada?

Mi na ta preplah seveda malce začudeno gledamo. Mislím, da ne bo prišlo do kakšnih operacij, ki bi pogonale ljudi čez mejo. Nasprotno, mislimo, da bomo po normalnih in legalnih poteh, ki so predvidene v sistemu, preprečili razne možne provokacije, o katerih sem prej govoril, in da bodo Slovenci pač opravljali svoje delo in da bo slovenska politika storila vse, za kar je zadolžena. Moram reči, da ne predvidevam nobene take situacije, ki bi povzročila kako mednarodno krizo.

Sama stabilnost Jugoslavije je res mednarodni problem, medtem ko fizično prelivanje čez mejo, se mi zdi, je že skoraj nekakšen science fiction...

V Avstriji je malce tega strahu pred slovanskim elementom in morda se to uporablja tudi za politične namene. Ne bi hotel temu dodajati dodatnih elementov za dramtiziranje. V Sloveniji smo do vratu zaposleni z vsakdanjim delom, s koordiniranjem zadev z drugimi republikami in ustvarjanjem stikov z vojsko...

Zaenkrat res ne vidim neke realne nevarnosti, vem pa, da se v Jugoslaviji seveda ustvarja neka psihološka situacija, ki naj bi slovensko politiko odvrnila od normalnega funkcioniranja.

Menite, da tovrstne špekulacije škodujejo interesom Slovenije?

Ne, ne mislim, da to posebej škoduje. To, kar Avstrija dela, že ve, zakaj dela, in to je njena pristojnost. V to se ne bi rad spuščal, lahko le rečem, da z naše strani nimam nobenih podatkov, da bi lahko prišlo do dramatičnih zapletov te vrste.

Veste, da smo že imeli neke krizne situacije, kot je bilo to na primer v Kninu. Vendar to je bilo v drugi republiki, medtem ko je Slovenija varna in normalno funkcionira.

Avstrijska vojska v svojih scenarijih izhaja tudi iz tega, da bi v primeru vojaškega posega v Jugoslaviji lahko prišlo do prebega slovenskih in hrvaških vojakov in morda celo do incidentov na avstrijski meji...

ski meji...

Kar se tiče Slovenije in Hrvaške, bi se stvari spremenile samo v primeru, če bi prišlo do resnega pritiska. Sicer pa se mi z ostalimi partnerji v Jugoslaviji pogovarjamo o tem, kako se bo ta jugoslovanska kriza razrešila. Napovedani so bilateralni sestanki na najvišji ravni, sestanki po resorjih itd. Skratka, stvari tečejo relativno normalno.

Izjava o suverenosti Slovenije je pri ustavnem sodišču v Beogradu naletela na odklonilni odziv. Kako to ocenjuje slovenska politika?

Mislím, da zvezno ustavno sodišče nima nikakršnega pomena, da je njegov obstoj vprašljiv. Hrvaška in Srbija imata že lastno ustavo, ki razveljavlja zvezno. Slovenija svojo ustavo pripravlja in ima odločitev plebiscita, ki našim oblastem narekuje, da s pospešenim tempom ustanovljajo lastne institucije. Tako torej ne vidimo možnosti, da bi ustavno sodišče Jugoslavije razsojalo v teh zadevah. Mi preprosto mislimo, da so to naše pristojnosti in se zaradi tega nič kaj dosti ne vznemirjamo.

Pred plebiscitom ste napovedali, da bo treba v pol leta uskladiti interese med posameznimi republikami v zvezi s konfederativno ureditvijo. Kakšna so izhodišča, kakšni izgledi?

Na začetku se vedno zatika, vendar nekaj se je že premaknilo: pogovori z zveznim predsedstvom oziroma predsedniki republik, sestanki med Hrvati in Bosanci, potem med Slovenci, Bosanci in Hrvati in tako naprej... Stvari se razvijajo, čeprav ne s takšnim tempom, kot smo pričakovali. Problem je, da so se nekatere republiške institucije vzpostavile šele zdaj, nekatere pa se celo še niso – na primer v Makedoniji še do zdaj ni jasno, v Bosni so doslej potrjeni samo mandatarji. Čakati moramo pač, da se stvari nekoliko umirijo.

Iz omenjenih republik so že prišli pozitivni odmevi na zamisel o konfederaciji. Problem je očitno samo Srbija, ki se še ni odzvala.

Ne, tudi iz Srbije so odzivi. Gospod Drnovšek je govoril z Miloševićem in pripravljajo se nekateri sestanki. Mislím, da se bomo prej ali slej dogovorili tudi s Srbijo. Res pa je, da so precejšnje razlike med nami. Srbija razpolaga z večjo močjo kot jo ima Slovenija. V njenih rokah so, kot smo zdaj videli, vse finančne ustanove Jugoslavije², ima vojsko, diplomacijo in s tem je v mnogo močnejšem položaju. Pogovarjanje iz neenakopravne pozicije je težko. Če imajo oni veliko

premoč, je razumljivo, da to izrabljajo. Ne bojo se odrekli možnosti, ki jih imajo.

Nedavno so nekateri slovenski listi poročali o nesoglasjih v Demosu in o nekakšnem seznamu ministrov, ki so za 'odstrel'. S tem v zvezi je bilo navedeno tudi Vaše ime. Kaj je na tem resničnega, za kaj gre?

Do zdaj ni nobene pobude, da bi se kaj spremenilo. Ne verjamem, da je zdaj pravi trenutek za kakršnekoli spremembe. Če pa mislite, da ima kdo kakšne ideje o tem, morate pa njega vprašati. Zase moram reči, da tovrstne zahteve nisem niti slišal niti nimam namena odstopiti, zaradi tega, ker je dela, ki ga opravljam, zelo veliko in sem do vratu zaseden.

Torej neosnovane špekulacije?

No, bilo je takole: izrečene so bile kritike na razne resorje. To je nekaj normalnega, pogovarjamo se o tem, kaj je in kaj ni v redu, kje so bile storjene kakšne napake... In potem je nekdo to interno diskusijo spravil v javnost tako, kakor da gre za glave. V resnici pa sploh ne gre za to. To so špekulacije.

Vendar od nekod izvirajo! Ozadja niso povsem jasna. Za kaj gre? Za določena nasprotja znotraj Demosa?

Za normalne razlike! Poslušajte: v tem Demosu je šest različnih strank. Vprašajte, kakšne polemike imajo med sabo v Italiji, kjer imajo pet strank, ali pa v Avstriji, kjer tvorita vlado samo dve stranki. Koliko časa so trajala vladna pogajanja v Avstriji...?

¹ Op. ur.: imeni Trend in Grubelič sta v Sloveniji trenutno sinonim za spektakularni gospodarski kriminal. Šlo je med drugim za masovno goljufijo pri prodajanju avtomobilov.

² Op. ur.: v začetku leta so v Beogradu – šele po anonimni ovadbi – razkrili mednarodno edinstven škandal: ker je ob koncu leta Srbiji zmanjkalo denarja, med drugim za izplačevanje pokojnin, nakupe agrarnih proizvodov ter za likvidnost bank, ge je kratko malo na lastno pest natisnila za 18,3 milijarde (takrat še konvertibilnih) dinarjev.

Sedež slovenske vlade in predsedstva Slovenije

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Slowenen: Selbständige Listen in 25 zweisprachigen Gemeinden

Wie der Klub der slowenischen Gemeinderäte in einer Aussendung mitteilt, wird es bei der Gemeinderatswahl am 10. März 1991 in 25 zweisprachigen Gemeinden Kärntens selbständige slowenische Listen mit verschiedenen Listenbezeichnungen (Enotna lista/Einheitsliste, Gospodarska lista/Wirtschaftsliste, Volilna skupnost/Wahlgemeinschaft) und rund 600 Kandidaten geben. In einigen Gemeinden werden die Kandidaten auch für das Bürgermeisteramt kandidieren.

Einige Spitzenkandidaten sind bereits nominiert: Jože Partl (Bistrica pri Pliberku/Feistritz bei Bleiburg), Nanti Olip (Sele/Zell), Herman Jäger (Škofiče/Schiefling), Foltej Kargl (Bekštanj/Finkenstein), Robert Sitter (Hodiše/Keutschach), Mag. Peter Waldhauser (Borovlje/Ferlach).

Bei den Gemeinderatswahlen werden jedoch auch Angehörige der slowenischen Volksgruppe auf Parteilisten, in erster Linie SPÖ-Listen, jedoch auch bei den Grünen Alternativen, kandidieren.

„Alibimäßige“ Förderung der Volksgruppen in Österreich

Harte Kritik, sowohl hinsichtlich der Art wie auch der Höhe der finanziellen Förderungsmaßnahmen der Volksgruppen durch die österreichische Bundesregierung, übt die Volksgruppensprecherin der Grünen im österreichischen Parlament, Mag. Terezija Stoitsits.

In einer Stellungnahme zum Volksgruppenbericht der Bundesregierung über Förderungsmaßnahmen von 1987 bis 1989 betont die Grün-Abgeordnete und burgenländische Kroatin, daß die zur Verfügung gestellten Mittel in keinem Verhältnis zum tatsächlichen Bedarf der einzelnen Volksgruppen stünden. Von einer vorbildlichen Förderung – der Volksgruppenbericht nennt als Beispiel die dänische Minderheit in Norddeutschland, die allein im Jahr 1987 rund 13 Millionen DM (rund 91 Millionen Schilling!) vom Bund und vom Land Schleswig-Holstein erhielt (dazu kommt noch eine größere Summe aus Dänemark) – könne jedenfalls nicht gesprochen werden, habe doch die Förderung aller Volksgruppen in Österreich 1989 lediglich 13,7 Millionen S betragen.

„Der Volksgruppenbericht ist offensichtlich ein Versuch der Bundesregierung den Nationalrat bezüglich der

dramatischen Situation der Minderheiten zu täuschen“, betont Stoitsits. Sie vertritt ferner die Meinung, daß aufgrund „alibimäßiger Förderungen und äußerst restriktiver Maßnahmen“ alle Volksgruppen in Österreich akut von der vollkommenen Assimilation bedroht sind.

Ihre Forderung: sowohl die Bundesregierung, wie auch die Landesstellen müssen durch „sehr massive materielle und finanzielle Unterstützungen“ dieser Bedrohung wirksam entgegen treten, um die Volksgruppen in Österreich zu erhalten und deren Weiterentwicklung zu garantieren. „Bisher ist dieses Ansinnen – falls es überhaupt besteht – kläglich gescheitert“, meint abschließend Mag. Terezija Stoitsits.

Angelika Mlinar neue Obfrau der Jungen KEL

Die Mlada/Junge KEL wählte Angelika Mlinar als neue Vorsitzende dieser slowenischen politischen Jugendorganisation. Als stellvertretende Vorsitzende wurden noch Rado Markitz und Zalka Kuchling gewählt.

Weiters beschloß die Mlada/Junge KEL, daß sie bei den kommenden Gemeinderatswahlen die Kandidatur der selbständigen slowenischen Listen aktiv unterstützt.

Oman, Benétik bei der Arte Fiera

Kärnten war auf der Verkaufsmesse „Arte Fiera“ in Bologna, die einen hohen Rang in der Präsentation zeitgenössischer, internationaler Kunst in Europa einnimmt und vom 25. bis 28. Jänner stattfand, stark vertreten.

Die Galerie 61, die mit ihrer dritten Beteiligung bereits als etabliert gilt und aus den beiden vorangegangenen Jahren reges Interesse verbuchen konnte – im Jahre 1989 wurden durch die Galerie die Künstler Adolf Froh-

ner und Janez Bernik mit einer Personalausstellung, 1990 Janez Bernik und Alois Köchl (=Personalausstellung), sowie Mušič, Kolig, Frohner, Šutej, Murtič, Vavra, Zigaina, Hoke, Kedel, Oman und Spacal vorgestellt –, präsentierte heuer Werke von Janez Bernik und Rudi Benétik (Personalausstellung), sowie Köchl, Frohner, Kolig, Oman, Vavra, Giordani, Mušič, Murtič, Šutej, Zigaina (Auswahlarbeiten).

KOMENTAR

dr. Valetin Inzko

Mesece že teče med Slovenci na Koroškem pogovor o avtonomnem zastopstvu koroških Slovencev. Le da pri tem prezremo, da nam je tako zastopstvo zagotovljeno že v členu 7 avstrijske državne pogodbe. Zagotovljeno v mednarodno

in Zveze slovenskih organizacij ob uradnih obiskih predstavnikov Jugoslavije na Dunaju je hotela avstrijska vlada poudariti vlogo, ki sta jo pripisovali Avstrija in Jugoslavija osrednjim političnim organizacijam koroških Slo-

Slovensko zastopstvo zakoreninjeno v državni pogodbi

zasidranem dokumentu kotsad tudi žrtev, ki jih je prispeval v boju proti nacizmu skupaj s koroškimi Slovenci ves slovenski narod.

Kaj je glede avtonomnega zastopstva koroških Slovencev v členu 7 avstrijske državne pogodbe rečeno? Člen zagotavlja avstrijskim državljanom slovenske narodnosti na Koroškem in Štajerskem iste pravice do lastnih organizacij, torej tudi pravico do lastnih političnih organizacij.

Zavedajoč se v polnem obsegu te mednarodno zajamčene pravice, so pripravili in podpisali predstavniki Narodnega sveta in Zveze slovenskih organizacij leta 1955 Spomenico koroških Slovencev, v kateri razlagajo vsebinski obseg člena 7 državne pogodbe. Načelo, da bi Avstrija priznala Narodni svet in Zvezo slovenskih organizacij kot partnerja v vseh vprašanih manjšinske zaščite, sta obe organizaciji skušali vztrajno in dosledno uveljavljati, kar je koroškim Slovincem tudi uspelo.

Predsednika obeh osrednjih političnih organizacij sta bila pri pripravi za ustanovitev Slovenske gimnazije vključena v pogajanja. Državniški obisk avstrijskega zunanjega ministra dr. Bruna Kreiskega leta 1960 v Beogradu in jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Koče Popovića isto leto na Dunaju pomenita na vseh ravneh meddržavnih odnosov po tedaj hladnem stanju nov začetek. Z navzočnostjo tudi delegacij Narodnega sveta

vencev. Tako Avstrija kot Jugoslavija sta namreč priznavali Narodni svet in Zvezo slovenskih organizacij v preteklih desetletjih kot uradno zastopstvo koroških Slovencev.

Od Spomenice koroških Slovencev leta 1955 do Operativnega koledarja obeh osrednjih organizacij leta 1979 in memorandumu avstrijske vlade iz leta 1988 s pogajanjem glede dvojezične trgovske akademije, slovenskih radijskih oddaj in televizijskih oddaj v slovenskem jeziku, dvojezičnih otroških vrtcev itd. sta Narodni svet in Zveza slovenskih organizacij v pogovorih z vladnimi predstavniki nastopala z legitimizacijo vsenarodnega zastopstva. Avtonomno zastopstvo koroških Slovencev je v avstrijski in mednarodni javnosti tako močno ukoreninjeno, da bi to močnejše ne bilo mogoče. Tudi sosvet za slovensko narodno skupnost pri uradu zveznega kanclerja je na prvem zasedanju leta 1990 s soglasno sprejetim sklepom izrecno poudaril, da ne nadomešča osrednjih organizacij koroških Slovencev, ampak sta legitimna zastopnika koroških Slovencev Narodni svet in Zveza slovenskih organizacij.

Zgodovina nam ne sme kdaj očitati, da smo sami pomagali podminirati določila člena 7 avstrijske državne pogodbe s tem, da smo izpodbijali mednarodno zagotovljeno legitimacijo avtonomnega zastopstva za koroške Slovence.

Dvorni svetnik dr. Valentin Inzko, osebnost med koroškimi Slovenci, ki je ni treba še posebej predstavljati, je v zadnji številki verskega lista „Nedelja“ objavil komentar k trenutni vroči in emocionalno vodeni razpravi o potrebi po avtonomnem zastopstvu (npr. etnična zbornica) koroških Slovencev. Trezna, realistična in opozorilna razmišljanja nekdanjega predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev, ki je osebno prispeval k temu, da sta obe osrednji politični organizaciji koroških Slovencev – NSKS in ZSO – dosegli mednarodno priznan status in pristojnost uradnega zastopstva slovenske narodne skupnosti na Koroškem, so nam bila povod, da – s privolitvijo avtorja – objavljamo njegov komentar. Zdi se nam, da je treba upoštevati vsa resna razmišljanja, predvsem zato, ker grozi slovenski narodnostni skupnosti likvidacija tega težko priborjenega, mednarodno priznanega zastopstva za ceno nejasnega, avanturističnega novega zastopstva v obliki vaze zaprtega etničnega telesa, v katerem bi v zadnji konsekvenci šlo le še za to, kdo bi imel oblast v getu.

-kan

Stoisić: Poziv zvezni vladi za večjo podporo manjšinam!

(Nadaljevanje s 1. strani)

Mag. Terezija Stoisić v svojem stališču do politike zvezne vlade do narodnostnih skupnosti v Avstriji dalje poudarja, da zvezna vlada v svojem poročilu kot primer vzornega pospeševanja manjšin navaja podporo ZRN za dansko narodnostno skupnost v deželi Schleswig-Holstein. Le-ta znaša samo za to narodnostno skupnost, ki je približno tako velika kot slovenska na Koroškem, letno nad 91 milijonov šilingov. Skratka, ZRN daje sedemkrat toliko, kot je dala Avstrija leta 1989 za vse svoje manjšine.

Ostro kritizira Stoisićeva tudi dejstvo, da so gradiščanski Hrvti leta 1989 dobili le osmino podpore, kakršno so dobili koroški Slovenci, Čehom in Madžarom pa so načrtovano podporo črtali skoraj za tretjino, Romi in Slovaki pa so sploh ostali praznih rok. Tako imenovane nove manjšine v poročilu zvezne vlade pa niti niso omenjene.

Rezime zastopnice manjšin ZAL v avstrijskem parlamentu:

„Poročilo o položaju narodnostnih skupnosti je očiten poskus zvezne vlade, da slepi državni zbor o dramatični situaciji manjšin. Vsem narodnostnim skupnostim namreč zaradi nezadostnega pospeševanja ter skrajno restriktivnih ukrepov grozi popolna asimilacija“.

Poslanka Zelenih zato meni, da tak razvoj lahko prepreči le še „zelo masivna materialna in denarna podpora državnih in deželnih oblasti“. „Republika Avstrija je s svojo ustavo ter mednarodnimi pogodbami prevzela dolžnost, da ne le ohrani narodnostne skupnosti v državi, pač pa tudi, da jim zagotovi nadaljni razvoj. Doslej se Avstrija tej obveznosti še ni odzvala na primeren način, meni mag. Terezija Stoisić v stališču k poročilu zvezne vlade.

30. januar – zadnji rok za vložitev

Urad zveznega kanclerja sporoča, da je zadnji rok za vložitev projektov v smislu določil za pospeševanje slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem sredi, 30. januar 1991. šnje oz. projekte.

Prošnje je treba poslati na Urad zveznega kanclerja/Bundeskantleramt, Ustavna služba/Verfassungsdienst, 1010 Dunaj/Wien.

Slovo od Kovačeve mame

Po večletnem hudem trpljenju je v soboto, 19. januarja 1991, umrla v celovski bolnišnici gospa Pepca Wakounig, Kovačeva mama iz Mlinč. Čeprav je bila skoraj pet let priklenjena na posteljo in voziček, je vendar vest o njeni smrti presunila svoje, sosedo in znanca. V spominu jim bo ostala kot gostoljubna, nasmejana pa prijazna žena ter skrbna in dobra mama dvanajstih otrok.

Kovačeva mama se je rodila 18. marca 1917 v Škocijanu v Podjuni. Mladost je preživela na Živovi kmetiji v Spodnjih Vinarah. Marca 1940 se je poročila z Jozanom Wakounigom, Kovačem iz Mlinč. Življenje je dala trinajstim otrokom; dvanajst jih živi, osem sinov in štiri hčere. Z možem sta skrbela in si prizadevala, da bi nudila otrokom čim boljše izobrazbo. Veliko sta žrtvovala in si pri-

trgovala. To sta zmogla s pridnim delom na mali kmetiji in v kovačnici pa z zaupanjem v božjo pomoč.

Rajna je bila globoko verna in močno narodno zavedna. Januarja 1945, ko je bil mož Jozan na fronti, je okusila celovške nacistične zapore; posledice je čutila celo življenje.

Konec januarja 1986 jo je zadela možganska kap. Vzelo ji je besedo, tudi hoditi ni mogla več, ker je deloma ohromela. Z velikim potrpljenjem je prenašala križ bolezni. Trpljenja jo je rešil Bog.

Pogreb je bil v četrtek, 24. januarja. Velika množica jo je pospremila na njeni zadnji poti na šentprimško pokopališče. Verske obrede je opravil šentviški župnik Anton Rozmarič ob asistenci duhovnikov Jožeta Andolška, Jožefa Dameja, Maksa Mihorja, Petra Stickra, Janeza Tratarja in Poldeja Zundra. Domači župnik se je zahvalil za trdno zvestobo Kristusovemu nauku. Zahvalil se je tudi sinu Hanzeju in hčeri Zofiji, ki sta rajni stregla v letih njene hude bolezni. Pesmi slovesa so zapeli cerkveni pevci in zbor SPD „Danica“.

Naj rajna Kovačeva mama počiva v miru božjem. Možu Jozanu, otrokom z družinami, sestram in bratu z družinami pa vsem, ki jim je ta smrt prizadela žalost, izrekamo iskreno sožalje.

Stvari ne bomo prikazovali bolj dramatične, kot je!

Pretekli teden je bil občni zbor Slovenskega šolskega društva (SSD) v Celovcu. Društvo je bilo ustanovljeno že leta 1908 z namenom, da podpira in pospešuje predšolsko, šolsko, pošolsko in izvenšolsko vzgojo ter izobraževanje pripadnikov slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Trenutno vzdržuje in podpira otroške vrtce in učne ter vzgojne zavode. Na svojem občnem zboru pa je SSD izvolilo letos novo vodstvo: po dolgoletnem delovanju je odstopil predsednik dipl. inž. Franci Einspieler, njegovo mesto pa je prevzel dr. Avguštin Malle. Za podpredsednico je bila izvoljena Magda Errenst, tajnica bo Vida Obid, blagajničarka pa Ančka Kokot. Odbor sestavljajo še Jože Blajs, dr. Teodor Domej in Danilo Prušnik, v nadzornem odboru pa so: Milena Gröblacher, prof. Franc Brežjak, mag. Štefan Pinter, dr. Štefka Vavti in Elizabeta Hribar. Z novim predsednikom smo se pogovarjali o delu in ciljih SSD.

Gospod dr. Malle, ali nam bi na kratko povedali, kje so bila v zadnjih letih težišča delovanja SSD?

V zadnjih letih je bilo težišče našega delovanja izgradnja Mladinskega doma v Celovcu in gradnja in vzdrževanje otroških vrtcev v Šentprimozu, Škofičah in v Celovcu.

Kakšni pa so načrti za naslednja leta?

V prvi vrsti mislimo urediti rekreacijske površine v Mladinskem domu (malo igrišče), seveda pa bo treba skrbeti tudi za redno financiranje dejavnosti SSD. Naš cilj je tudi, da v bodoče bolj intenzivno sodelujemo s starši, ki imajo svoje otroke v otroških vrtcih oziroma v Mladinskem domu.

Delate tudi na področju izobraževanja odraslih? Kakšni so odmevi?

Pred nekaj leti smo dajali za to pobude, vendar je bilo premalo odziva. V bodoče pa bi radi posvetili več pozornosti tako imenovanemu vzgojnemu izobraževanju, k sodelovanju bi povabili starše in strokovnjake pedagoških znanosti, cilj pa naj bi bil, da

Novi predsednik dr. Avguštin Malle

starši več zvedo o vzgojnih problemih in kako je treba reagirati, če ima otrok težave.

Na katerem področju vidite trenutno probleme? Kakšne? Kako jih mislite reševati?

Problem vidim v tem, da KOKS pri razdelitvi finančnih sredstev SSD sploh ni omenil. Povedati je treba, da nam vrtci ne bodo delali težav, večji bodo problemi z Mladinskim domom. V tej zvezi mislimo iskati podpore povsod, v Sloveniji in Avstriji. Sicer pa društvo pokrije 67% potreb kar samo, mislim, da ne bi imeli nobenih težav, če bi ta odstotek obveljal za vse dejavnosti (kjer je pač možno!) v manjšini. Drugače pa trenutno ne vidim nobene potrebe, da bi stvar prikazovali bolj problematično, kot je. Zagotovo pa bomo prisiljeni, da dvignemo vzdrževalnino v domu. Pri tem bomo seveda upoštevali socialni položaj in učni uspeh dijakov.

Hvala za pogovor!

Št.V.

Slovo od Lojzija Kulniga

V nedeljo, 27. januarja 1991, smo pokopali Lojzija Kulniga, pd. Krušca v Stranjah pri Kotmari vasi. Umrli je v celovski bolnišnici v četrtek, 24. januarja, v 77. letu zemeljskega potovanja.

Rajni Lojzi se je rodil pri Kulniku na Novem selu. Bil je vnet kmet in čebelar. Dolga leta je bil grobar. Za to dobro delo se mu je župnik Maks Michor še prav posebno zahvalil. Zahvalil pa se mu je tudi za njegov prijazen značaj. Rajni je imel za vsakega sosedo in znanca prijazno besedo. Bil je človek trdne vere. Še na novega leta dan je bil pri maši. Ostal je tudi zvest narodu in domači besedi. Soseščina ga bo pogrešala.

Mlada ÖVP: na Hrvaškem premalo demokracije...

Medtem ko demokratizacija družbe in politike v Sloveniji kaže vidne uspehe, se po preobratu k parlamentarnemu pluralizmu na Hrvaškem pojavljajo dvomljive tendence. Vladajoče združenje, Hrvatska demokratska zajednica (HDZ) pod vodstvom predsednika republike Franja Tudjmana, čedalje bolj pospešuje kult osebnosti v zvezi s svojim voditeljem.

Z DUNAJA POROČA IGOR SCHELLANDER

Opozicijske stranke so izpostavljene medijskim manipulacijam, HDZ skuša tudi kontrolirati medije. Opozicija se pritožuje zaradi oženja političnega vpliva in slabih infrastruktur, medtem ko si je vladajoča HDZ svoje možnosti širokogrudno izgradila. O srednjeevropsko demokratičnih odnosih še ne more biti govora, razmere – politična polarizacija med posameznimi strujami ter napetosti – prej spominjajo na usodno zaostrenost med političnimi tabori v Avstriji med leti 1934–38 (čas stanovskega režima) ali na politična pravila v nekakšni 'bananski republiki latinskoameriškega izvora'.

Avtorja te izredno ostre in

za dozdašnje distancirano avstrijsko gledanje relativno nove kritike sta Ewald Felbar in Arthur Winkler-Hermadem, prvi tajnik za mednarodne zadeve, drugi namestnik zveznega predsednika Mlade ljudske stranke v Avstriji (Junge Volkspartei) pretekli teden na tiskovni konferenci na Dunaju. Bila sta udeleženca nedavnega zasedanja mladinskih organizacij Evropske demokratične unije (EDU) v Ljubljani ter informacijskega obiska na Hrvaškem. V Zagrebu so bili na sporedu pogovori s predstavniki vlade in HDZ ter opozicijskih strank. Nadaljni vtisi, ki jih je delegacija Mlade ÖVP odnesla:

– v nasprotju z Ljubljano je

v hrvaškem glavnem mestu na vseh koncih in krajih videti mnogo policije in oddelkov tako imenovanih specialcev;

– medtem ko HDZ drugače kot v predvolilnem času ne skuša več igrati na nacionalistične karte, se jih zdaj vse bolj poslužujejo manjše in radikalne politične skupine.

– pri najmočnejšem študentskem združenju so udeleženci informacijskega obiska zasledili šovinistične in protisemitske tendence.

– iz informacijskega pogovora s predstavniki hrvaške socialdemokratske stranke sklepajo, da grozi nevarnost razpada stranke ter prehod članstva k socialistom oziroma prenovitljem (bivšim komunistom, ki si prizadevajo nadeti vlogo klasične socialdemokracije).

– glede vprašanja avtonomije ali posebnih pravic srbske narodne skupnosti na Hrvaškem so udeleženci obiska naleteli na okostenele pozicije svojih sogovornikov.

– kot vzpodbudno inicia-

tivo ocenjujeta Felbar in Winkler-Hermadem nedavno ustanovitev Hrvatske narodne stranke.

Oba sta dejala, da sta pred tem imela pozitivnejšo sliko o HDZ in Tudjmanu. Kot bistven problem opozicije na Hrvaškem sta zaznala, da leta kljub bistvenim političnim nesoglasjem prav zaradi povezujočega skupnega priznavanja k hrvaški suverenosti in zaradi napetosti do Srbije ne more ofenzivno in javno nastopati proti Tudjmanu.

Prireditve ob slovenskemu prazniku

Čas: v nedeljo, 3. 2. 1991, ob 19.00 uri

Kraj: v farni dvorani v Železni Kapli

Nastopajo:

- solisti, ki bodo peli Mozartove arije in druge pesmi
- Marjan Smrtnik – tenor
- dr. Ludvig Karničar – bas
- Dragica Kovačič – sopran (Mariborska opera), na klavirju jih spremlja Renata Neuirth iz Maribora
- Vokalno-instrumentalna skupina Prosvetnega društva „Lipa“ iz Velikovca – vodi Bertelj Logar
- MePZ SPD „Zarja“ iz Železne Kaple – vodi Božo Hartman
- Recital „V areni življenja sem stal“ (teksti Ivana Cankarja) igralska skupina SPD „Zarja“

Slavnostni govor: Helena Grandovec (Mariborski večer)
Prireditelj: SPD „Zarja“ v Železni Kapli

V Omanovih delih se kaže tudi slovenska duša

Pretekli teden v sredo je akademski slikar Valentin Oman prejel 12. Tischlerjevo nagrado, ki jo vsako leto podelita Krščanska kulturna zveza in Narodni svet koroških Slovencev v Celovcu. V pozdravu je dr. Matevž Grile med drugim poudaril, da je Oman že kot mlad umetnik sodeloval pri slovenski kulturni reviji mladje in da tudi pozneje, kot mednarodno priznan likovni umetnik, ni pozabil svojih slovenskih korenin.

V slavnostnem nagovoru pa je ravnatelj Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani in likovni kritik dr. Ivan Sedej spregovoril o nagrajenem umetniškem ustvarjanju.

„Slikar, grafik, freskant in pronicljivi raziskovalec likovnih obzorij Valentin Oman je razstavljal samostojno in v skupinah in prejemal nagrade na vseh koncih sveta. Kot pravega umetnika pa ga bleščava ni nikoli premamila. Oman ni samotar, živi sredi sveta, občutljivo reagira na vse, kar se dogaja v svetu, neutrudno išče in polemizira s tistim, kar je v umetnosti nastalo in kar nastaja. Zaveda se svojih korenin... v univerzalnem likovnem jeziku posreduje svoje vide-

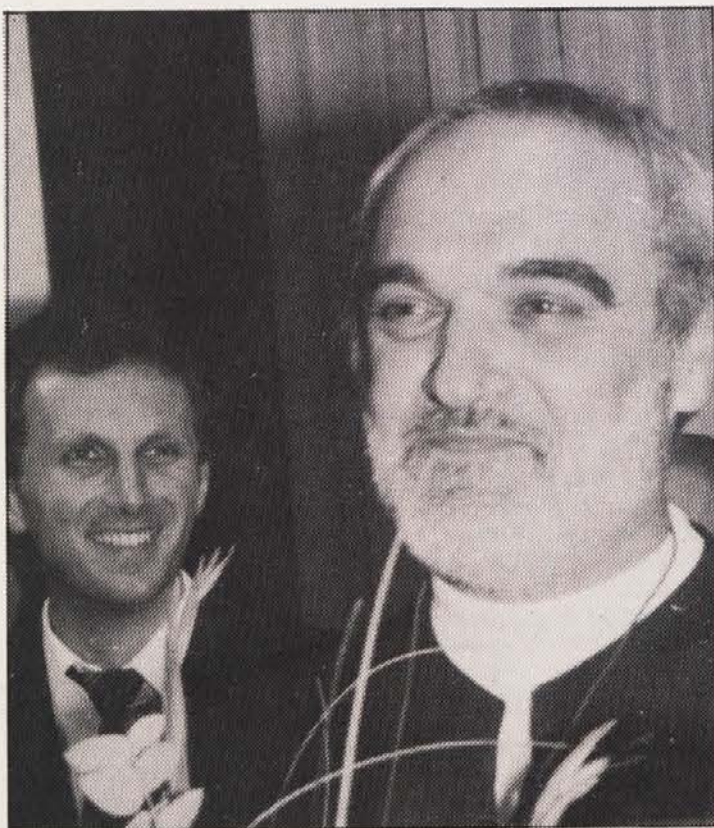
nje sveta, svoje stiske, vero, dvome in lepoto, ki jo nosi v srcu.“

Po končanem študiju na dunajski akademiji leta 1962 in grafični specialki na ljubljanski akademiji je Oman presenetil s svojimi grafičnimi ciklusi. Odkrival pa je tudi magijo slikarstva, njegove novejšie stvaritve pa so monumentalne, svečane in polne notranjega ognja in globokega doživljanja.

„Omanova umetnost govori univerzalen jezik, vendar pa se v njegovih delih kaže tudi slovenska duša, neka otožnost,“ je dejal dr. Sedej.

Nagrajenec pa je v svojem zahvalnem govoru med drugim poudaril, da beseda sicer ni izpovedni material likovnega umetnika, da pa je „pomembno človeško izrazilo“. „Na Koroškem ne bi imeli toliko problemov, če bi dvojezično izobraževanje v šolah uspelo“. K svoji osebni situaciji pa je še dodal, da je šele z vrnitvijo na Koroško spoznal, kaj je zgubil in kaj zanemarjal, namreč jezik (ne samo materinski!) in besedo.

Valentin Oman je več kot deset let živel v zgolj nemško govorečem okolju (na Dunaju), brez materinega jezika, v ateljeju, deloma samotarsko, brez besede. **Štefka Vavti**

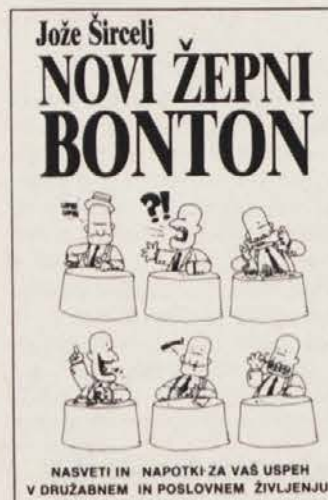

Valentin Oman ob podelitvi 12. Tischlerjeve nagrade

Podelitve se je udeležilo lepo število častnih gostov

Bi bile rade prikupne Eve? Izšel je „Novi žepni bonton“

Ob koncu preteklega leta je novinar in bontonoslovec Jože Šircelj v samozaložbi izdal „Novi žepni bonton“. Bi radi zvedeli nekaj napotkov za ustrezno vedenje ob različnih priložnostih, kaj se spodobi in kaj ne, vas bolj zanima, kako boste lažje prišli do spodobne službe, kako ravnati s kolegicami in kolegi, kako se obnašati za mizo, pri jedi in pijači? Bi bile rade prikupne Eve ali pa elegantni Adam?

V uvodni besedi nam avtor knjige pove, da je v tej novi izdaji posvetil posebno pozornost okoliščinam in novim pojavom, ki jih je pri-

nesel razmah podjetništva.

„Pravila bontona, lepega vedenja, skušam tudi tokrat posredovati v kolikor se le da kramljam, šegavam slogu. Pri tem je v ospredju želja, da bi bil bonton kar se da praktično pomagalo pri urejanju odnosov med ljudmi v različnih okoliščinah, ki jih prinaša življenje.“

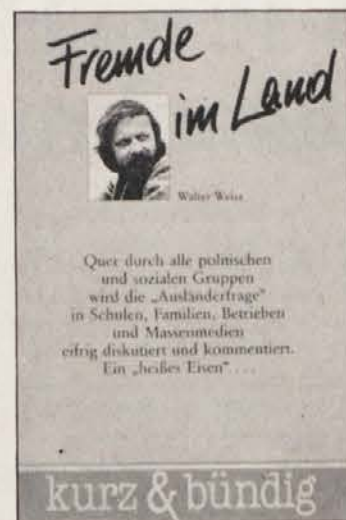
Vsem tistim, ki se nočejo otresti grdih navad, pa je avtor posvetil „Zapovedi za neotesance“. Pri teh seveda ne manjka „machovskih“ napotkov, kot je tale: „Mož, ki ni baba, ki ga je kaj v hlačah, se pošteno s komolci nasloni na mizo. In s pestjo zna tudi udariti po mizi, da se štefani zamajejo in majolike trkajo druga ob drugo. Al' smo al' nismo, to je zdej 'prašanje!“

Imate tudi vi nekaj takšnih pravih moških v krogu znancev?

Tudi tale princip ima pri nas kar dovolj privržencev: „Drži se principa: sogovorniku ne dovoli, da bi sploh prišel do besede. Saj nisi zato v družbi, da bi poslušal trapa-rije drugih. Uri se v mojstrstvu, kako drugemu presekaš besedo, pol stavka, kajti celega mu itak ne pustiš iztrobežljati.“ **Št.V.**

Tujci v deželi

Nedavno tega je v vrsti „kratko in jedrnat/ kurz und bündig“ (v založbi hpt na Dunaju) izšla knjižica Walterja Weissa z naslovom „Tujci v deželi/ Fremde im Land“. V prvem delu lahko berete podatke o beguncih, tujskih delavcih in manjšinah v Avstriji; drugi del se ukvarja s strahom pred tujim, s podobami sovražnosti (projekcija lastnih slabosti) in podobnimi fenomeni v naši družbi. Tretji del knjige pa je namenjen tako imenovani terapiji: ste vedeli, da sta samozavest in strpnost tesno povezani? Posvečen pa je tudi ukrepom vezne vlade, s ciljem, da bi se zboljšala situacija tako imenovanih „tujcev“

v deželi. Knjižico dobite tudi v domačih založbah.

Monografija o Antonu Jobstu

Franc Križnar: Anton Jobst 1894–1981, življenje in delo glasbenika in skladatelja. Knjiga je izšla v založbi Pegaz v Ljubljani.

Nedavno tega je v Ljubljani izšla monografija o glasbeniku in skladatelju Antonu Jobstu; ki se je sicer rodil na Koroškem (na Brdu pri Šmohorju), deloval in živel pa je v glavnem v Sloveniji, v Zireh nad Škofjo Loko. Bil je orga-

nist in kasneje je poučeval tudi na glasbeni šoli. Za svoje glasbeno delo pa je prejel več nagrad, med drugim tudi zlato Gallusovo značko in Gallusovo plaketo. V knjigi najdete bogato (tudi slikovno) dokumentacijo o Jobstovem življenju in njegovem kompozicijskem delu, kot strokovna knjiga pa bo seveda v prvi vrsti zanimala vse, ki delujejo na glasbenem področju.

KULTURNE NOVICE

CELOVEC.– Interesna skupnost avstrijskih avtorjev in oddelek za kulturo dežele Koroške sta v sredo preteklega tedna pripravila branje avtorja Herberta Kuhnerja v Arhivu Roberta Musila v Celovcu. Herbert Kuhner se je rodil leta 1935 na Dunaju, leta 1939 je s starši emigriral v ZDA, kjer je tudi doraščal. Šele leta 1963 se je spet vrnil na Dunaj, kjer odtlej živi. Kuhner je med drugim prevel vrsto avstrijskih avtorjev – med njimi tudi koroške avtorje obeh jezikov in hrvaške avtorje z Gradiščanskega – izdal pa je tudi več antologij.

Organizatorja branja pa sta si zastavila tudi nalogo, da bosta javnosti z javnimi branji predstavila koroške avtorje, pisce ironične proze, resne poezije, kritičnih, političnih, konzervativnih in revolucionarnih besedil, narečno in eksperimentalno literaturo. Da bi privabili čimveč obiskovalcev, so uvedli še posebno privlačnost: med publiko bodo razdelili po pet knjig avtorja, ki bere, in več drugih knjig.

DUNAJ.– Sredi januarja je pisatelj Peter Handke na Dunaju prejel na novo ustanovljeno Grillparzerjevo nagrado. 49-letni Handke je prvi prejemnik te nagrade, ki jo bo po dolgih letih mirovanja odslej vsako leto podelila dunajska univerza. V svojem zahvalnem nagovoru je med drugim povedal, zakaj ljubi Grillparzerja.

ZAGREB.– Razveseljiva novica za vse ljubitelje legendarne pop-skupine Deep purple. 31. januarja bo skupina nastopila v Zagrebu, v Domu športova, in sicer v tej zasedbi: Ritchie Blackmore (kitara), Roger Glover (bas), Jon Lord (key-board), Ian Paice (boba) s pevcem Joejem Lynn Turnerjem.

TINJE.– Pretekli teden je v domu prosvete v Tinjah nastopil 32-letni pianist mag. Peter Dominik. Dominik, ki poučuje na Glasbeni visoki šoli v Gradcu (klasični klavir), je med drugim zaigral dve kompoziciji Beethovna, tehnično perfektno je zaigral Mozartovo sonato v A–duru (KV 331), publiko pa je navdušilo tudi šest plesov (bolgarski ritmi) in Busonijev Chaconne d–mol.

Klic v sili – odmev je dober, pomoč potrebna!

Jeseni smo poročali o tako imenovanem „Klicu v sili“, ki pomaga posiljenim ženskam in dekletom. Psihologinja, socialna delavka in juristka so prizadetim na razpolago že nekaj mesecev, torej je že čas, da si ogledamo, kakšen je odmev na to pomoč.

Okrog božiča smo v časopisih brali strašne vesti o seksualnem zločinu na Dunaju, nekaj tednov pozneje o podobnih grozotah tudi na Koroškem... Je posilstvo že neke vrste del našega življenja, s katerim moramo živeti oziroma računati? Kot vojne in druge vrste nasilja? Saj se dostikrat ne ustavi niti pred domačimi štirimi stenami, pred vrati spalnic...

„Klic v sili“, socialna služba, kot bi ga lahko imenovali, deluje od oktobra lani. Njegova glavna naloga je, pomagati posiljenim ženskam in dekletom. Ustanovljen je bil na iniciativo žensk, ki hočejo opozoriti, da posilstvo ni slučajen in individualen udarec usode, temveč izraz oblasti, ki jo ima v naši družbi še vedno moški nad žensko – tako so zapisale pobudnice v svoji brošuri. Tako gledano pa je posilstvo tudi političen problem, zatrjuje psihologinja dr. Petra Rainer-Geistler, s katero sem se pred nekaj dnevi pogovarjala o delovanju te službe v prvih mesecih, o odmevih, ki jih ima, in seveda tudi o uspehih in težavah.

„Težišči našega dela sta posvetovanje s prizadetimi in delo v javnosti,“ pripoveduje

dr. Rainer-Geistler, doslej „Klic v sili“ deluje dvakrat tedensko po dve uri, vendar pa bo potrebna razširitev delovnega časa, kajti potreb po naši pomoči je veliko“. Statističnih podatkov in števil sodelavk sicer še nočejo objaviti, vendar pa je odmev večji, kot so ga pričakovale.

„Prednost naše pomoči je v tem, da se ženske in dekleta lahko obrnejo na nas anonimno: ker se posilstvo velikokrat zgodi v ožjem krogu znancev, ker morajo dostikrat živeti z grožnjami, se te ženske delikt upravičeno bojijo prijaviti in prav zato o svojem problemu nerade govorijo. Dogovorjeni smo tudi s terapevti, ki prizadetim pomagajo odpravljati psihične probleme, ki so nastali s posilstvom.“

„Proti mojemu pričakova-

Dr. Petra Rainer-Geistler sodeluje pri Klicu v sili

nju imamo doslej največ opravka z ženskami, ki so bile posiljene kot otroci, dostikrat od lastnega očeta, kakšnega strica ali pa očima,“ pripoveduje psihologinja, „posebno pa me je prizadelo, da je bilo veliko izmed njih dolga leta zlorabljenih v domači hiši, ne da bi to kdo opazil.“

To pa je prava tragedija, pravi dr. Rainer-Geistler, kajti neboljen otrok res nima nikakršne možnosti, da bi utekel začaranemu krogu.

„Otroci se ne upajo komu povedati, kaj se dogaja, sram jih je in počutijo se krive in odgovorne za to, ti občutki pa jim – brez terapevtske pomoči – ostanejo kar vse življenje. Ta vrsta posilstva ali spolnega zlorabljanja pa se največkrat opazi šele pozneje, ko otroci ali doraščajoči kažejo drugačne simptome:

strah, avtoagresije, motnje pri spanju, moten odnos do jedi, težave v šoli, pozneje tudi težave v partnerstvu, s spolnostjo ipd.“

Posilstvo in spolno zlorabljanje pa sta v naši družbi še vedno tabuizirani temi. O tem se največkrat govori šele tedaj, ko je prepozno! „Prav zato je naša naloga tudi delo v javnosti, v šolah, otroških vrtcih, pri izobraževanju učiteljev... posebno pa nas veseli, da zanimanje in senzibilizacija za probleme posiljenih žensk in deklet v naši družbi narašča – o tem ne nazadnje pričajo tudi odmevi!“

Klic v sili za posiljene ženske in dekleta, telefon: 0463-515766, posvetovanje in informacije ob ponedeljkih od 15. do 17. ure in četrtek od 18. do 20. ure. Št.V.

Med nami povedano

piše dr. Štefka Vavti

KAVALIRSKI DELIKT?

Pojem „zakonske obveznosti“ je splošno znan; če o njem slišimo, največkrat pomislimo na obveznost rednih spolnih odnosov med poročenimi. Če pa ženi ni za to, potem si to pravico – tako mislijo vsaj nekateri moški – lahko vzamejo s silo. Dobrega občutka pri tem po vsej verjetnosti nimajo, toda obveznost je obveznost in žena pripada možu, ki z njo živi v zakonu!

Ko sem nedavno tega nekemu moškemu rekla, da je tudi posilstvo v zakonu kaznivo, me je ves začuden pogledal, češ da v zakonu ni posilstva, da to ni mogoče, da je v tem primeru stvar povsem drugačna.

To pa seveda ne velja, če si stvar ogledamo iz ženskega zornega kota: dostikrat se zgodi, da moža ves dan ni doma, ko pa pride, sede za pogrnjeno mizo in se zazre v časopis ali pa še pogosteje v zaslon televizijskega aparata. Če mu žena hoče kaj povedati, jo zavrne, češ da ravno posluša poročila ipd, mir naj da in ga pusti, saj je vendar izmučen od dolgega delovnega dneva. Pozneje, v postelji, pa se mu le zahoče nekaj več bližine in toplote, toda pripravljenost žene za to je medtem splavala po vodi: kako naj bi spala z nekom, ki ji sicer ves dan ne posveti pozornosti ali besede!

Ali pa tale scenarij: moža zvečer ni bilo domov, zvil je v gostilno in že gre proti jutru, ko se vrača proti domu. Iz njega puhti vonj po alkoholu, čez mero ga je cuknil. Nič hudega, to se zgodi, si misli; alkohol pa zbujva v njem še drugo poželenje. Tako torej prismrdi k ženi v posteljo in jo začne obdelavati, rukcuk, ona pa se mu izmakne, ker se ji takšen enostavno gnusi. Nič zato, pravica je pravica, kajne? Močnejši je in vzame si jo, saj to je kvečjemu kavalirski delikt!

Časi, ko je moški lahko ravnal s svojo ženo kot z lastnino, so mimo. V zadnjih letih se to odraža tudi v zakonodaji: med drugim je zdaj posilstvo v zakonu kaznivo; zapisano pa je tudi, da je žena možu enakovredna partnerica, s katero mora deliti tudi druge obveznosti (npr. v kuhinji), ne samo tistih v postelji!

Pastelne barve in pestri vzorci

Zima še ni mimo, modni ustvarjalci pa nam z novo modo že zbuja želje, da bi kmalu prišla pomlad. Nedavno tega so v modnih metropolah, v Londonu, Milanu in Parizu, predstavili najnovejše kreacije, ki pa so skorajda drzne, kar se tiče barvnih kombinacij, vzorcev, dolžine ipd. Vse tiste, ki se želijo spomladi zavrteti z novo modo, bodo morale kazati kar precej gole kože (se pravi, da ne smejo biti občutljive za mraz).

Barve kot pestri bonbončki, vzorci, ki spominjajo na op-art šestdesetih let, drobne cvetlice in velike rože, kariraste hlače, tako imenovani „pepita-look“, prozorne bluze, zapeljivo tesne obleke – kaj naj si še poželi srce (moških)?

Zadovoljne pa bodo tudi tiste izmed nas, ki ljubijo spodobne pastelne barve. Med njimi se bodo letos najbolj uveljavile bela (v vseh naravnih odtenkih – tja do rjave), rožnata in svetlomodra.

Če bo torej v naših denarni-

cah dovolj cvenka, bomo spomladi zapeljive lepote – za to so moški modni ustvarjalci že poskrbeli!

V temelju napačen!

Spoštovani glavni urednik!

Sem dolgoletni abonent Vašega cenjenega časopisa, ki ga rad čitam, saj prinaša objektivno sliko našega vašega koroškega problema.

V številki z dne 16. januarja 1991 SV pa me je uvodni članek „Ultimat je potekel“ po vsebini ne samo presenetil, temveč v njegovi objektivnosti tudi razočaral. Zakaj, se boste vprašali?

Tu je moj odgovor:

a) Vojna v Zalivu se je začela 2. avgusta 1990! Takrat je Evropa več ali manj molčala, čeprav je Sadam z nasiljem zasedel samostojno državo, članico OZN!

b) Pri vsem nasilju proti prebivalcem Kuvajta, ki so morali ostati v tej državi, je nastopal skrajno brutalno. Njegovo obnašanje me je spominjalo na nacistične čase, ki sem jih tudi na svoji koži doživljal v Sloveniji.

c) OZN, kot forum vseh svetovnih držav, je v 12 resolucijah zahtevala umik. Pogajanja, prosjačenja – kako me je to spominjalo na Münchenski apeasement – so bila že skrajna! Bal sem se, da se bo vse še enkrat ponovilo.

d) Vsi „normalni“ ljudje si žele miru in ne vojne! Toda, žal proti diktatorju, katerega cilj je okupirati ali pa izseljevati še druge narode, mora pač, žal, biti odgovor v končni fazi samo vojna. Jasno je, da pri tem zgubi življenje na tisoče nedolžnih, toda v primeru diktatorske nadvlade bi to šlo v milijone! Primer Hitlerja je jasen dokaz!

e) Tu ni bilo na eni strani ZDA, ki ni popustila v svojem stališču, tu je bila OZN, ki je na podlagi resolucije Varnostnega sveta – s privolitvijo Sovjetske zveze in celo Kitajske – odločala o korakih v Zalivu. Vaš statement, ki daje obema – Sadamu in ZDA – krivdo, je v temelju napačen!

f) Takih komentarjev, ki so neobjektivni in s tem kršijo vzgled in kvaliteto Vašega časopisa, si bralci ne želimo. Vsi si želimo miru, toda ne pod pečatom kratkoročnega kompromisa, ki bi v funkciji časa zagotovo prinesel še večji konflikt. Upam, da me razumete.

S spoštovanjem

Dr. D. Florjančič,
Winterthur/Svica

**Naročite
in širite
„Slovenski
vestnik“**

TRIBUNA BRALCEV

P.n.
SLOVENSKI VESTNIKTarviserstr. 16
9020 KLAGENFURT/CELOVEČ

Odprto pismo slovenskemu oddelku ORF

V nedeljo, 20. januarja 1991, je ORF v televizijski oddaji „Dober dan Koroška“ poročal o dvojezičnem otroškem vrtcu v Železni Kapli. Seveda je zelo pozitivno, da javnost seznani, da imamo na Koroškem že dva javna dvojezična vrtca, in sicer v Bilčovsu in v Železni Kapli. Komentar pa je imel le nekaj bistvenih pomanjkljivosti. Gledalec je dobil občutek, da je v Kapli dvojezičnost nekaj samo po sebi ujemnega. Tudi župan Haller je govoril tako, kot bi bila dvojezični vrtec ali dvojezični vodnik v občinski stavbi cvetlici, ki sta zrasli na njegovem zeljniku.

Vsi vemo, da bodo 10. marca letos občinske volitve. Pred volitvami se seveda tudi župan rad pohvalil z dosežki na področju dvojezičnosti, ker s tem skuša ujeti slovenske glasove v občini.

Škoda se nam zdi, da je bilo v poročilu ORF zamolčano ali morda le pozabljeno dejstvo, da se je Enotna lista Železna Kapla

18 let zavzemala za dosledno dvojezičnost. Nešteti predlogi EL s to tematiko so bili od socialistične absolutne večine župana Hallerja brez pravih argumentov odklonjeni. Tudi javni dvojezični otroški vrtci so socialisti preprečevali 18 let, vse do zadnje občinske seje v letu 1990. V poročilu ORF o tem na žalost niso nič omenili. Po zakonu ima ORF nalogo, da poroča vsestransko in objektivno. To poročilo gotovo ni bilo v skladu s temi smernicami javnega obveščanja. Predstavnikom EL niti ni bila dana možnost, da povejo javnosti, kako težko je tudi v občini Železna Kapla doseči napredke na področju dvojezičnosti.

Slovenski oddelk ORF pozivamo, da to poročilo priroji smernicam objektivnega poročanja in v prihodnosti predvsem pred volivami opusti vsakršno pristransko poročanje.

Za EL Železna Kapla
Lado Hajnčič, Franc Smrtnik

Odgovor vodje slovenskega oddelka ORF

Od neodvisnosti radia in televizije zavisi tudi verodostojnost elektroničnih sredstev javnega obveščanja nasploh. V naši medijski družbi pa je žal vse bolj zaznati težnje, da bi politične dogodke predvajali kot neke vrste medijski petelinji boj, da bi v zvezi s personalizacijo politike konflikt postavili v ospredje dogajanja. Prihaja do problematičnega tovarištva med mediji in politiki, prav tako je problematična bojazen enih pred drugimi. Javnost postaja sama sebi namen, mnogo časa se razgovori ali po namerni prezgodnji objavi izniči.

Slovenski uredniki Avstrijske radiotelevizije se zavedajo svoje odgovornosti, ki so ji lahko kos le z verodostojno neodvisnostjo. Tudi in zlasti v predvolilnih časih. Naloga naših novinarjev ni, da zastopajo svoja mnenja in zlorabljajo svoje funkcije, temveč da posredujejo podatke, dejstva.

Nič več in nič manj se ni zgodilo v poročanju iz Železne Kaple, kjer je občinski svet soglasno sklenil in ustanovil javni dvojezični otroški vrtec. Demokratični predstavnik občine je

župan. Ta v televizijskem poročilu ni zastopal svojega ali mnenja svoje frakcije, temveč občinski odbor.

Zasluge Enotne liste za napredek so nesporne – dejstvo pa je tudi, da brez soglasja ostalih frakcij v občini dvojezičnost otroškega vrtca ne bi bilo. Če bi v prispevku upoštevali mnenje ene v občinskem odboru zastopane strukture, bi po regulativih radijskega zakona morali oddajati tudi mnenja ostalih. To pa je ob soglasnem sklepu v občinskem odboru nemerodajno.

Ponavljja se zgodovina. Napadi in izpadi ne bodo izboljšali stvari na bolje. Konstruktivno pa bo moč ob bolj sproščenem vzdušju v tržni občini po volilnih krčih brez posebnih apelo ali groženj doprinesiti do takšnega razumevanja in sporazumevanja, da bo dvojezični otroški vrtec v Kapli obiskovalo več otrok kot danes, ko so v njem le štirje slovenski.

In to bo pomembnejše kot neefektiven spor za očetovstvo ustanove, katere smo vsi veseli.

Mirko Bogataj, vodja slovenskih sporedov Avstrijske radiotelevizije

DVOJEZIČNA ZVEZNA TRGOVSKA AKADEMIJA – ZWEISPRACHIGE BUNDESHANDELSAKADEMIE

Vsakdo potrebuje trgovsko izobrazbo!

Jedem seine solide kaufmännische Ausbildung!

Unsere Schule bietet:

Wie in allen Handelsakademien erhalten unsere Schüler eine solide – Kaufmännische und eine – Allgemeine Ausbildung

Über den Lehrstoff der Handelsakademie hinausgehend bietet unsere Schule:

– Die Unterrichtssprachen an unserer Schule sind Deutsch und Slowenisch
– Italienisch als Fremdsprache
– Englisch als Fremdsprache
– Kontakte zu Schulen und Betrieben im Alpen-Adria-Raum
– Interkulturelles Lernen
– Wirtschaftsverständnis durch Sprachenbeherrschung

Naša šola nudi:

Kot druge trgovske akademije učencem posredujemo solidno – gospodarsko in – splošno gospodarstvo

Poleg učenega načrta za trgovske akademije naša šola nudi:

– pouk v slovenščini in nemščini
– tuja jezika
– italijansčino in angleščino
– gojimo stike s šolami in podjetji v prostoru Alpe-Jadran
– interkulturno učenje
– znanje jezika omogoča razumevanje gospodarstva.

Unsere Absolventen sollen schon in der Schule erkennen, wie wichtig die Sprache für die Erlangung des Vertrauens eines ausländischen Geschäftspartners ist. Wir vermitteln daher die für die Kärntner Wirtschaft wichtigen Sprachen des Alpen-Adria-Raumes.

Absolventi naj že v šoli spoznajo, kako pomembno je znanje jezika za osvojitve zaupanja inozemskega poslovnega partnerja. Posredujemo znanje jezikov prostora Alpe-Jadran, ki jih koroško gospodarstvo nujno potrebuje.

Nach 5 Jahren Ausbildung bietet unsere Schule:

– Maturaabschluss
– Studienberechtigung
– Gewerbeberechtigungen

Berufschancen:

* Ausübung von gehobenen Berufen in Wirtschaft und Verwaltung:

– Management
– Versicherungen
– Banken.....

* Werbebranche
* Öffentlicher Dienst
* Fremdenverkehr
* Industrie

Po 5 letih izobraževanja naša šola omogoča:

– matura
– pravico do študija
– obrtniško upravičenost

Poklicne možnosti:

* Poklici v boljših pozicijah v gospodarstvu in administraciji:

– management
– zavarovalnice
– banke.....

* v reklamnih podjetjih
* javnih službah
* turizmu
* industriji

BERECHTIGUNGEN – USPOSOBLJENOSTI:

Matura > Universität:
Hochschulreife für alle wirtschaftsspezifischen Richtungen, mit Zusatzprüfung für alle anderen Studienrichtungen.
Matura omogoča študij gospodarskih ved, z dodatnim izpitom pa tudi vseh drugih smeri
> Ersatz der Lehrabschlussprüfung, Ersatz von Lehrzeiten und Anrechnung anderer gewerblicher Voraussetzungen im Sinne der Gewerbeordnung für zahlreiche Berufe, wie z. B. Einzelhandels-, Großhandels- und Industriekaufmann usw.

> Matura nadomesti učni izpit, vračuna nekaj let učne dobe in različne druge obrtnopravne pogoje za delo v različnih poklicih, npr. kot trgovec na drobno, veletrgovec, industrijski trgovec itd.

POGOJI ZA SPREJEM – AUFNAHMEVORAUSSETZUNGEN:

- 1) Uspešno zaključen 4. razred glavne šole ali gimnazije.
Erfolgreiche Beendigung der 4. Klasse der Hauptschule oder einer allgemeinen höheren Schule.
- 2) Uspešno opravljen sprejemni izpit.
Bestehen des Aufnahmeverfahrens.
- 3) Dosežena starost 14 let do 31. decembra v prvem letniku.
Mindestalter von 14 Jahren, erreicht am 31. Dez. des 1. Jahrg.
- 4) Solarji morajo znati vsaj koroški slovenski dialekt.
Zumindest Mundartkenntnisse der slowenischen Sprache.

ANMELDUNGEN – PRIJAVE: Ab 9. Februar 1991/ od 9. februarja dalje

Anmeldeformulare erhalten Sie in der Direktion der Zweisprachigen Bundeshandelsakademie, 9020 Klagenfurt, Prof. Janežič-Platz 1.

Formularje za prijavo dobite v ravnateljstvu Dvojezične zvezne trgovske akademije, 9020 Celovec, Prof. Janežič-trg 1.

Die Aufnahmeprüfung findet am 4. Juli 1991 statt.
Sprejemni izpiti bodo 4. julija 1991.

Mag. Maja Amrusch
(ravnateljica)

Länderbank v Ljubljani

Avstrijska Länderbank delniška družba Ljubljana je prva mešana banka v Ljubljani, ustanovljena na podlagi delnic, ki jih je v večinskem deležu v ta projekt vložila znana Österreichische Länderbank z Dunaja, sodelujejo pa še slovenska podjetja, od katerih ima odločilni delež Mednarodno podjetje Slovenijales. Ustanovna skupščina te banke je bila prejšnji ponedeljek v Ljubljani.

Ustanovitveni kapital nove banke je 60 milijonov šilingov, od česar je avstrijska banka prispevala 36 milijonov. Njeni poslovni prostori bodo v sedanji Slovenijalesovi prodajalni hiši, banka pa naj bi začela s podjetji poslo-

vati predvidoma maja, z občani pa nekoliko pozneje.

Kot je povedal prvi direktor banke dr. Peter Setzer, ima Länderbank Ljubljana ambiciozne načrte, čeprav nameravajo napredovati postopoma. Za začetek bodo delovali predvsem na ožjem ljubljanskem, nato pa tudi na širšem območju. Matična banka namreč želi svojo navzočnost v svetu širiti – v kratkem naj bi podobni banki odprla še na Madžarskem in Češkoslovaškem.

Banka naj bi bila regionalnega pomena, kot so dejali na njeni predstavitvi na tiskovni konferenci ob navzočnosti republiškega sekretarja za finance dr. Marka Kranjca,

zagotavljala pa bo univerzalne bančne storitve. Upoštevaje potrebe v Sloveniji, se zdi upravičena tudi njena pomoč podjetjem z novim znanjem s področja finančništva, in to predvsem tam, kjer se želijo prestrukturirati ali pa šele preurejajo svoje lastninske odnose.

Banka zato pričakuje vabljive tržne možnosti predvsem pri majhnih podjetjih, medtem ko na drugi strani napoveduje tudi ugodno ponudbo pri poslovanju z občani – od varčevanja v tujih valutah in omogočanja dolgoročnega zadolževanja za različno blago, do leasinga premičnin (avtomobili ipd.)

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše mame

Pepce Wakounig

se iskreno zahvaljujemo vsem za izkazano sočutje in spoštovanje pa za spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala zdravniškemu Milanu in Petru Smolnigu, zdravnicama Anici Schwarz in Rosemarie Tscherteu ter osebjem na 1. medicinskem oddelku celovške bolnišnice. Hvala šentviškemu župniku Antonu Rozmariču in drugim duhovnikom ter cerkvenemu zboru in zboru SPD „Danica“.

Prosimo, da se naše rajne mame spominjate v molitvi.

Kovačevi iz Mlinč

KaPetan z ostro municijo

IGOR SCHELLANDER

Avstrijska založba Styria je spet založila najnovejše aforizme slovenskega pisatelja in režiserja Žarka Petana. Knjiga je bila pretekli teden predstavljena na Dunaju.

Po brodolomu komunizma/socializma so se na političnih vodah pojavile nove ladje, nove zastave, prava ladjevja. Ladjica Žarka Petana ni spremenila svojega kurza, tudi se ni priključila nobenemu izmed novih ladjevij. Plove po starem: tako nekako v sredini med otroško naivnim idealizmom in jedkim, z retoriko družbene kritike podkovanim cinizmom. Satirični aforizmi Žarka Petana so ostali sveži, aktualni, pred ozadjem političnih sprememb (ne le v Sloveniji) še bolj bodeči. KaPetan se s svojo ladjico (kakor kakšen literarni morsk pirat) in bojno municijo loti vsake ladje, kajpada najrajši takih z zamenjano zastavo, ne uteče pred nobenim novim ladjevjem.

Značilen in zgovoren je že naslov knjige: *Viele Herren von heute waren gestern noch Genossen* (mnogi današnji gospodje so bili včeraj še tovariši). Aforist sam se na začetku predstavi z vidno distanco: Zdaj sem eks-antiko-

munist. Tarče Petanovih novih aforizmov so mnogolike: nova vlada, ki ne zasluži opozicije; volitve, ki ne dopuščajo mnogo izbire med komunisti in ekskomunisti; komunisti, od katerih so mu najbolj suspekti ekskomunisti; socializem, kapitalizem, kriza. Kajpada ne manjka tudi ostrih puščic na račun medčloveških odnosov in vsakdanjih zadev. Vprašaj je pika, ki je postala radovedna, razlaga Petan. Boljše svojega dela ne bi mogel orisati.

Pri prevodu so sodelovali Janko Ferk, Peter Kersche, Elke Vujica in Žarko Petan sam.

Žarko Petan, Viele Herren von heute waren gestern noch Genossen. Neue Aporismen. STYRIA Gradec, Dunaj, Köln 1990. 95 strani; cena: 118 šilingov.

Dolina Bele: načrt o brezcarinski coni ne bo uresničen

Načrt, da bi dolina Bela postala brezcarinska cona, ne bo uresničen. Kot je bilo sporočeno na zadnji seji koroške deželne vlade, je zvezna vlada zavrnila tozadeven predlog, ki ga je lani poleti predložil namestnik deželnega glavarja dr. Christof Zernatto. V utemeljitvi odklonilnega stališča je po

informacijah deželne tiskovne službe poudarjeno, da uvedba brezcarinske cone ne bi rešila težavnega gospodarskega položaja te doline ter da je občina Železna Kapla že upoštevana v konceptu za regionalno pospeševanje, ki ga bosta podpirala tako zvezna kot tudi deželna vlada.

„Evropa sosedov“ na področju bančništva

Generalni direktor koroške banke „DieKärntner“, Michael Krainz, se je na tiskovni konferenci v Celovcu zavzel za tesnejše sodelovanje s sosednjimi regijami in dejal, da bo njegova banka k uresničitvi gesla „Evropa

sosedov“ prispevala svoje. Prvi konkretni korak v to smer bo današnja uradna otvoritev skupnega predstavništva z delniško družbo Giro-Zentrale v Ljubljani, Titova 184.

Dr. Alfred Meschnigg

Dr. A. Meschnigg vodja kulturnega urada Beljaka

Vodja daleč preko koroških meja znanega in priznanega kletnega teatra „Studio-bühne Villach“ Dr. Alfred Meschnigg bo od 1. marca dalje novi vodja kulturnega urada mesta Beljak. Nasledil bo Adolfa Schererja, ki je 20 let opravljal to pomembno funkcijo in prispeval k zbliževanju v prostoru Alpe-Jadran na kulturnem oz. umetniškem področju.

Dr. Alfred Meschnigg je bil poleg svojega angažmaja na gledališkem področju - bil je tudi kandidat za novega intendanta celovškega mestnega gledališča, vendar je kandidaturu sam spet umaknil - tudi poslovodja komisije za kulturo v DS Alpe-Jadran in v tej funkciji bistveno prispeval k bolj pozitivnemu vzdušju v tem prostoru.

Kot je dejal na tiskovni konferenci, katere se je udeležil tudi beljaški župan Helmut Manzenreiter, bo tudi kot vodja kulturnega urada ostal svetovalec koroške deželne vlade za kulturna vprašanja v DS Alpe-Jadran, obdržal pa bo tudi vodstvo kletnega teatra, Spectra ter Spota.

Meschnigg je bil izbran med 48 kandidati, odločilno za njegovo izbiro pa je bilo poleg njegovih uspehov na gledališkem področju tudi dobro poznavanje alpe-jadranskega prostora ter znanje jezikov, saj Meschnigg obvlada tudi slovenščino in italijanščino.

Njegovo geslo za bodoče delo: Beljak ni mesto, ki govori o kulturi, temveč je mesto, ki ima svojo kulturo, v njej ter z njo živi.

I. L.

Gertrude Langer - 60 let

Učiteljica in avtorica otroških knjig Gertrude Langer, ki je doslej prejela dve literarni nagradi, praznuje te dni svoj 60. rojstni dan. V Mohorjevi založbi sta izšli njeni dve knjigi „Mit dem Herzen geschaut“ ter „Insel-reich“.

KKZ in Mešni pevski zbor Jakob P. Gallus

vabita na osrednji koncert

KOROŠKA POJE 1991

v nedeljo, 3. marca 1991,
v Domu glasbe v Celovcu

V drugem delu bodo izvajali kantato Franceta Czigana „Ustoličenje karantanskega kneza“, prvi del pa bodo oblikovali mešani pevski zbor „Gallus“, vokalna skupina „Ave“ iz Ljubljane, zbor iz Primorske ter zbor iz Prage.

Vsi zbori bodo v tem delu obeležili spomin na 400-letnico smrti Jakoba Petelina Gallusa.

Vaje za kantato bodo v Modestovem domu v Celovcu, Dr. Joško-Tischler Park 1, predvidoma v naslednjih terminih:

sobota,	2. 2. 91, od 14.00 do 18.00 (intenzivna vaja)
torek,	19. 2. 91, ob 19.30
četrtek,	21. 2. 91, ob 19.30
torek,	26. 2. 91, ob 19.30 (če bo potrebno)
četrtek,	28. 2. 91, ob 19.30 (z instr. spremljavo in solisti)
sobota,	2. 3. 91, od 16.00 do 19.00 (generalka)
nedelja,	3. 3. 91, USTOLIČENJE

TRIBUNA BRALCEV

KSŠŠ/D se opravičuje

Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju sporoča, da globoko obžaluje neutemeljene napade na graški klub. Iz vsega srca vas prosimo, dragi/-e prijatelji/-ce in kolegi/-ce v Gradcu, da našemu klubu ne zamerite trdih besed, ki jih je naslovil, 15. decembra končno razpuščen, stari odbor na vas. Sočustvujemo z vami, ker so vas te besede tako hudo žalile. Vse neutemeljene napade naših prednikov s tem pismom seveda preključujemo.

Z veliko radostjo zaznavamo, da si kljub vsemu še vedno želite plodnega sodelovanja z nami.

Upamo pa, da se tudi vi končno odrešite vašega prastrahu pred Katoliško mladino in sodelujete v Delovni skupnosti slovenskih mladinskih organizacij. Prepričani smo, da vseeno lahko obdržite vašo revolucionarnost, karkoli pač pojmuje s tem izrazom.

„Koroška duša v ravnotežju?“

Tako se imenuje video-dokumentacija, ki sta jo pretekli teden na Dunaju v Republikanskem klubu „Nova Avstrija“ predstavila Karin Prucha in Helmut Guggenberger, sodelavca manjšinskega referata avstrijske visokošolske zveze na univerzi v Celovcu. V dokumentaciji sta zajela lansko jubilejno koroško jesen z njenimi najbolj značilnimi prireditvami: srečanje kameradov na Ulrichsbergu in pri brambovski proslavi pri vojvodskem stolu ter zasajanje drevesc pri Krošlunu nad Šmarjeto (kot je znano, je tam Haider prevzel botrstvo nad slovensko lipo, Matevž Grilec pa nad nemškim dobom).

Kot osrednjo osebo dokumentacija ob vseh treh prireditvah vsekakor izpostavlja deželnega glavarja Haiderja, njegove verbalne poklone večnovčerajsnji in protimanjšinski miselnosti ter njegovo taktično akrobatiko, s katero se moderatorsko prilagodi tudi tako imenovani dvojezični prireditvi v lanskoletnem desetooktobrskem sporodu. Dokazov, da gre za spretnega populista, najdemo v pričujočem filmskem gra-

Literarno potovanje

Pretekli teden v petek sta deželni studio ORF in Wiener Zeitung vabila na literarno branje z naslovom „Literarno potovanje skozi mesta / Eine literarische Städtereise.“ Iz svojih del so brali Lilian Faschinger iz Gradca, Cvetka Lipuš iz Celovca, Tržačan Miran Košuta, Dunajčan Thomas Pluch, Slavko Mihalič iz Zagreba, Alberto Princis iz Gorice in Ljubljancan Dane Zajc. Z glasbo pa je popestril večer Godalni kvartet Glasbene matice Trst.

zdrževanja evropskih držav.

Razkrinkujoč je tudi dokumentarni prikaz nacionalistične histerije v okviru navedenih prireditev. Nastopi predstavnikov tako imenovanih domovini zvestih nemško-konacionalnih združenj, prekipavajočih od dokaj znanega „blut-und-boden“ ideologije ter značilnih šovinizmov do slovenske manjšine, nazorno orišejo tisto koroško stvarnost, ki jo uradna politika ob vsaki priložnosti taji ali izpostavlja kot produkt zle propagande nekakšnih Koroški sovražnih krogov. Video-dokumentacija je - kljub neprofesionalni realizaciji tem bolj realističen in prepričljiv - dokumentarni prikaz obojelega in pred ostalo javnostjo prikritega koroškega vzdušja.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Četrtek, 31. 1. 20.00	Pri Jokinu v Celovcu	ŠTORIJE IN BALDORIJE poje kantavtor, pevec, poet in igralec Iztok Mrakar iz Nove Gorice z Davidom Šuligojem	Kulturna taberna Pri Jokinu
Petek, 1. 2. 19.30	v domu v Tinjah	PREKLETSTVO BOGASTVA – BLAGOSLOV UBOŠTVA, predava: univ. prof. dr. Hanna Gerl-Falkowitz	Sodalitas
Sobota, 2. 2. 19.30	v kult. domu v Šentprimozu	PLES DANICE, igra: Zmeda	SPD „Danica“
Sobota, 2. 2. 20.00	pri Adamu v Svečah	PUST S KOČNO	SPD „Kočna“
Nedelja, 3. 2. 11.00	v farni dvorani v Šmihelu	Igra: HIŠA, nastopa: Mladinska igralska skupina PD „Lipa“ v Velikovecu	KPD „Šmihel“
Nedelja, 3. 2. 14.30	v gospodinjstvi šoli v Šentupertu	Igra: HOČETE IGRATI Z MANO? nastopa: Mladinska gledališka skupina KPD „Planina“ iz Sel	LP „Lipa“ Velikovec
Nedelja, 3. 2. 14.00	v farnem domu v Šentjakobu	PUSTOVANJE	Društvo upoko- jencev v Šentjakobu
Nedelja, 3. 2. 14.00	v šoli na Kotu	PUSTOVANJE	SPD „Herman Velik“
Nedelja, 3. 2. 15.00	v kulturnem domu pri Cingelcu na Trati	SEN RADIŠKE NOČI	SPD „Borovlje“
Torek, 5. 2. 19.30	V Kulturnem domu v Šentprimozu	Predavanje O SOLARNIH NAPRAVAH – Armin Themisel	SPD „Danica“
Sreda, 6. 2. 19.30	v ORF-u v Celovcu	SLAVNOSTNA PRIREDITEV: govor prof. Lojzeta Peterleta, nastopa: Gabriel Lipuš i. dr. s Sonetnim vencem	KIKZ in SPZ
Sreda, 6. 1. 19.30	v domu v Tinjah	PREDAVANJE: JUGOSLAVIJA V SEDANJOSTI predava: univ. doc. dr. Arnold Suppan	Sodalitas
Četrtek, 7. 2. 20.00	v domu v Tinjah	OTROK V ŠOLSKI DOBI IN V PUBERTETI predava: dr. Rosemarie Brunnhäuser-Tschertou	Sodalitas
Četrtek, 7. 2. 14.30	v Kult. domu na Radišah	NEUMNA PRIREDITEV	SPD „Radiše“
Sobota, 9. 2. 20.00	pri Šostarju v Globasnici	PLES SAK, igra ansambel „Spomin“	Slov. atletski klub
Nedelja, 9. – 16. 2.	v regiji Dachstein- Tauern	SMUČARSKI TEČAJ Prijave in informacije: Posojilnica Celovec, tečaj vodi Danilo Prušnik	Slov. športna zveza
Nedelja, 10. 2. 14.30	v Kult. domu na Radišah	OTROŠKI PUSTNI PLES	SPD „Radiše“
Ponedeljek, 18. 2. 19.30	v domu v Tinjah	SONČNA ENERGIJA, predava: Peter Prasser	Sodalitas
Ponedeljek, 18. 2. – 20. 2.	v domu v Tinjah	TEČAJ ZA AGRARNO EKOLOGIJO	KIS

Društvo Slovenski znanstveni inštitut išče

SODELAVCA/ SODELAVKO

Kvalifikacija: srednja ali visoka

Pogoji: obvladane obeh deželnih jezikov ter enega tujega jezika, pripravljenost za nadaljnje izpopolnjevanje na področju vodenja in upravljanja dokumentacijskih fondov, sodelovanje z dokumentacijskimi oddelki sorodnih inštitutov in sodelovanje pri raziskovalnih projektih.

Nastop službe takoj ali po dogovoru

Ponudbe pošljite na Slovenski znanstveni inštitut, Villacherstrasse 1 B, 9020 Klagenfurt/Celovec.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 28. 1. 1991

		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	10,42	10,50
za 1 angleški funt	£	20,48	20,64
za 100 franc. frankov	f	206,35	207,95
za 100 ital. lir	Lit	0,93	0,94
za 100 dinarjev	DIN	45,00	65,00
za 100 švic. frankov	sfr	827,70	833,30
za 100 holand. guldnov	Hfl	621,50	626,10
za 100 nemških mark	DM	701,45	706,05

Posreduje: Posojilnica-Bank,
Zveza-Bank, Celovec

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar, dr. Štefka Vavti.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straža 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za pensioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za pensioniste 310 din.).

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Mikschallee 4,
9020 Celovec, telefon:
(0 463) 32 385

Knjižna zbirka „Konjiček“

GOLOB Berta: Igrarije, besedne čarovnije. – Ljubljana: Mladinska knjiga, 1988. – 47 str.: barvne ilustr. – (Velika izobraževalna slikanica)
GRAEBNER Karl Erich Mikroskopiranje: življenje drobnega sveta – mikrokosmos, odprtega vsakomur, ki ima oči in mikroskop. – 43 str.: barvne ilustr. – (Konjiček)

RUŽIČ Silvio Igrice za kratak čas: priročnik zanimivih igrice za otroke. – Ljubljana: Orbital: Zagreb: Zagreb film. – 92 str.: barvne ilustr. – (Zbirka Dobro je znati)

SCHATTER Hans-Reinhard. Fotografiranje: splošno o fotoaparatih in fotografijah. Ljubljana: Državna založba Slovenije. – 43 str. barvne ilustr. – (Konjiček)

SCHATTER Hans-Reinhard. Gramofoni in magnetofoni: praktična navodila za moderne magnetofone, kasetne magnetofone, gramofone in stereo naprave... – 43 str.: barvne ilustr. – (Konjiček)

SIEFARTH Günter. Vesoljski poleti. – 43 str.: barvne ilustr. – Ljubljana: Državna založba Slovenije. – (Konjiček)

LOTTO

1 5 27 28 36 42 (42)
Joker: 988286 b. j.

TOTO

X2X 111 21X XIX
Stava: 1:1, 1:2, 4:4, 1:0 b. j.

TRIBUNA BRALCEV

Slovenski občinski odborniki za slovenski oddelek ne obstajajo

Zelo smo se Slovenci razveselili uvedbe slovenskih televizijskih oddaj. Ta uspeh pa je bil mogoč posebej zaradi tega, ker sta se obe osrednji organizaciji skupno z vsemi člani naše narodne skupnosti zavzeli za slovenske televizijske oddaje pri vseh merodajnih pogovorih in v javnih izjavah.

Še dobro se spominjamo, kako so se predlanskim slovenski občinski odborniki zavzeli za oddajanje slovenskih televizijskih oddaj za božične praznike in za novo leto. Tudi ni moč preslišati, da se ravno naši občinski odborniki in volilci ponovno zavzemajo za uvedbo celodnevni televizijskih oddaj.

Zato smo Slovenci, ki se že vsa leta in ki se bomo še naprej borili za narodni obstoj na naših samostojnih in neodvisnih listah, zelo razočarani, da slovenski oddelek v zadnjem času in v času volilnega boja tako pristansko poroča. Nastaja vtis, da za slovenski oddelek ni več slovenskih občinskih odbornikov

po naših dvojezičnih občinah. Ugotoviti pa moramo, da se pojavlja vedno več dvojezičnih socialističnih županov po televiziji. Še ni dolgo tega, ko je imel globaški župan možnost, da se je večkrat pohvalil po radiu in televiziji, kako vzorno prakticira dvojezičnost v občini. Noben urednik pa ni omenil, da so dosežki bili možni le s konstruktivnim sodelovanjem odbornikov Enotne liste v koaliciji EL/SPÖ. Višek vsega pa je poročanje o dvojezičnem vrtcu v Železni Kapli. Župan Haller je izjavil, da sploh ni težav z dvojezičnostjo. Ni pa omenil, da so ravno socialisti in drugi dve velestranki desetletja preprečevali javni dvojezični vrtec in dvojezična krajevna napisa. S tem negativnim zadržanjem so vsa leta stranke odklanjale predloge Enotne liste.

To dejstvo, pa tudi vztrajnost slovenskih občinskih odbornikov, je slovenski oddelek v svojem prispevku enostavno zamolčal in tako ponovno dokazal svoj odnos do naših dolgoletnih

zaslužnih narodnih delavcev v naših krajih. Če bi tega važnega političnega samostojnega nastopa po naših občinah in dela naših odbornikov ne bilo, bi že marsikje izumrl slovenski živelj.

Ob tej žalostni ugotovitvi in ob takem ravnanju slovenskega oddelka pa se sprašujemo, kako naj Slovenci, ki podpiramo samostojni politični nastop koroških Slovencev, podpiramo glavnega urednika slovenskega oddelka pri njegovem prizadevanju za uvedbo celodnevni oddaj?

To pismo bralcev pa ne oenjuje številčno zelo dobrih prispevkov o našem kulturnem, gospodarskem in prosvetnem delovanju ter o pohvale vrednem prizadevanju raznih urednikov slovenskega oddelka.

Hubert Dumpelnik, Janez Hudl, Janez Writz, Franc Wutte, Janez Petjak, Alois Gregorič sen., Peter Bricman; Michael Golavčnik, Walter Gutovnik, Hubert Kordes, Bernhard Sadovnik.

VPISOVANJE

v dvojezično višjo in sredno šolo za gospodarske poklice zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu je od 11. do 28. februarja 1991,

Izobraževalne možnosti: 1-letna gospodinjstva šola

5-letna višja šola za gospodarske poklice
Pogoji za sprejem: zaključena 8. šolska stopnja in osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Za sprejem v višjo šolo za gospodarske poklice pa še uspešno opravljen sprejemni izpit, ki bo na šoli 3. julija 1991.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni, po pošti, ali po telefonu.

Tiskovine za prijavo so na razpolago v šolski pisarni ali pa pri poklicnem svetovalcu na šoli. Izpolnjene formule oddajte najkasneje do 28. februarja 1991. Priložite originalno polletno šolsko obvestilo ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis.

Financiranje: Vsi učenci so deležni istih državnih podpor, kot na vseh tovrstnih drugih šolah. Zaželenje podrobnejše informacije Vam vsak čas posreduje vodstvo šole. Naslov:

Višja šola za gospodarske poklice
zavoda šolskih sester

Šentpetar 25,
A-9184 Šentjakob v Rožu, Tel.: 04253/343

30. 1.–5. 2.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA
SR 30. 1.	9.05 Alf; 10.30 Wargames – Vojaške igre (ZDA 1983); 12.20 Reportaža iz tujine; 14.20 Očarljiva Jeannie (serija); 15.30 Jaz in ti, otroški spored; 18.00 Mi – Ženske; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Uspeh njenega življenja; 21.55 Kri in orhideje.	9.45 SP v smučanju: komb. slalom – moški; 16.50 Leksikon umetnikov; 17.00 Živeti – misliti – preživeti; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Doogie Howser, nova nadaljevanka; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 SP v smučanju; 21.45 Novo v kinu.	11.00 Dr. Jerryja čarobni napoj; 15.00 Žarišče; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 17.05 Mozaik; 17.40 Spored za otroke; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Salaam Bombay; 21.40 Dnevnik; 22.45 Sova; Alf, Vrnitev Arsena Lupina, Veliki Fotografi.
ČE 31. 1.	10.30 Rožnati panter; 12.20 Klub za starejše; 13.05 Aktualno; 13.15 Mi – Ženske; 14.15 Očarljiva Jeannie; 15.30 Jaz in ti – otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 21.45 Jasno do oblačno; 23.50 Dempsey in Makepeace, kriminalka.	9.45 SP v smučanju: komb. slalom ženske 12.45 Šport; 17.05 Leksikon umetnikov; 17.15 Ubijamo, kar ljubimo; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 SP v smučanju 21.10 Notranje-politični report; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Klub 2;	11.00 Skrivalnice; 12.30 Zakon v Los Angelesu; 15.00 Mozaik; 15.30 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 18.10 Spored za otroke; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Simenon; 21.20 Tednik; 22.15 Dnevnik; 22.35 Sova; Vse razen ljubezni, Vrnitev Arsena Lupina.
PE 1. 2.	10.30 Tudi mali hočejo navzgor (komedija); 12.10 Notranje-politični report; 14.20 Mož za kamero; 15.30 Otroški spored; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Derrick; 21.25 Model in vohun; 22.15 Trailer; 22.45 Stražanskih pet.	9.45 SP v smučanju: slalom – ženske; 13.50 Leksikon umetnikov; 14.00 Šport; 20.30 Dežela gora: Sveta gora Anyematschin; 21.15 Kabaret z Josefom Haderjem; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Šport; 22.50 Spitting Image, satirična igra; 23.20 Warhol privat; 0.00 Flesh, ZDA 1968;	8.00 Počitniški program; 11.00 Superman; 17.00 Dnevnik; 17.05 Mozaik; 18.10 Spored za otroke; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Midasov dotik; 21.15 Zakon v Los Angelesu; 22.05 Dnevnik; 22.25 Sova; Družinske vezi, Nočni pogrebec.
SO 2. 2.	14.34 Ženski frizer; 16.00 Otroški Wurlitzer; 18.00 Doogie Howser, nadaljevanka; 18.30 Avstrija v sliki; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Glasba je v zraku; 22.00 Srčni list z Rudijem Carrellom; 22.25 Midnight Crossing, ameriški triler; 0.05 Zorro z ostrim rezilom;	9.45 SP v smučanju: veleslalom – ženske; 12.35 Leksikon umetnikov; 12.45 Šport; 17.00 Družinska igra; 18.00 SP v smučanju; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Steklina menažerija; 22.30 Športna reportaža; 23.00 Rockin'video; 23.45 Concert Hall; 1.15 Poročila.	9.00 Radovedni Taček; 10.10 Alf; 10.35 Ansambel bratov Avsenik; 13.50 Francija v šansonu; 14.20 Mladinski film; 15.50 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 17.05 Danny Kay; 18.15 Otroška oddaja; 18.30 Divji svet živali; 19.30 Dnevnik; 20.35 Show program; 22.10 Dnevnik; 22.30 Sova.
NE 3. 2.	11.00 Ura za tisk; 13.55 Naši učitelji gredo v zrak, komedija; 15.35 Muppet Babies; 16.15 Ena, dva ali tri; 17.00 X-Charts; 17.45 X-Large; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega odvetnika; 20.15 Jaz o sebi; 21.15 Glas islama; 21.20 Mozartov koledar.	9.30 1000 mojstrov; 9.45 SP v smučanju: veleslalom: moški; 11.30 Poroča iz trme; 12.45 Dober dan, Koroška ; 13.15 Športni popoldan; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Hiša v Carrollovi ulici; 22.05 Šport; 22.25 I Love N.Y.; 0.10 Dempsey in Makepeace.	8.35 Otroška matineja; 9.50 Največji čarovniki sveta v magičnem gradu; 10.40 Mati in sin; 11.40 Obzorja duha; 17.00 TV Dnevnik; 17.05 Nesrečniki; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.05 Pripovedke iz medenega cvetličnjaka; 21.15 Podarim – dobim; 21.35 Zdravo; 23.15 Sova; 0.35 Video strani.
PO 4. 2.	13.35 Tedenski pregled; 14.05 Agentska zgodba; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Otok sanj; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Magnum, kriminalka; 22.10 Stormy Monday, kriminalka; 23.40 Hammer, kriminalka;	16.45 Iskalci zaklada; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Menedžerji; 23.25 Misllec našega časa; 0.10 Poročila.	8.00 Zimski počitniški program; 15.30 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 18.30 Spored za otroke; 19.30 Dnevnik; 20.05 Ljube Cvetanovski: Oče izet; 21.20 Osmi dan; 22.00 Dnevnik, Vreme; 22.20 400 let slovenske glasbe; 22.50 Sova; 0.10 Video strani.
TO 5. 2.	9.00 Doogie Howser; 13.40 Daddy! Daddy! Pet otrok in oče; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Trapper John, zdravniška serija; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Univerzum; 21.07 Dallas; 22.00 Shaft v Afriki (ZDA 1973); 23.40 Hammer;	16.50 Leksikon umetnikov; 17.00 Šolski spored; 17.30 Orientacija; 18.00 Doogie Howser; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Dežela danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Made in Austria; 21.00 Zaključni koncert 5. mednarodnega Mozartovega tekmovanja; 21.45 Čas v sliki; 22.30 Cafe Central.	8.00 Zimski počitniški program; 12.30 Mozaik; 15.00 Žarišče; 17.05 Spored za otroke in mlade; 17.50 Spored za otroke in mlade; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.55 Novosti založb; 21.05 Mednarodna obzorja: Južna Afrika; 22.15 Dnevnik, Vreme; 23.50 Video strani.

Knjigarna „Drava – Naša Knjiga“ išče za knjigotrštvo
vajenca/vajenko
 in/ali
pomočnika/pomočnico
 in/ali
knjigotržca/knjigotržkinjo
Pogoj znanje slovenskega in nemškega jezika
 Oglasite se po telefonu (0463-55464) ali osebno v knjigarni „Drava-Naša Knjiga“, Paulitschgasse 5-7 9020 Celovec

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu
Prof. Janežičev trg 1

OBJAVA

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk, umetnost in šport naj starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1991/92 v gimnazijo, prijavijo takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 11. do 28. 2. 1991, ravnateljstvu Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu. Uradne ure so vsak dan od 7.30 do 16. ob petkih do 13. ure. Ob prijavi za sprejem je treba ravnateljstvu predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz o avstrijskem državljanstvu.

2. Sprejemne izpite bo treba prijavljemu učencu opravljati le v izjemnih primerih in sicer iz slovenščine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sredo, 3. julija 1991.

3. Konec maja 1991 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.

4. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.

5. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. V tem primeru je priporočljiv razgovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof. Janežičev trg 1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

Dv. sv. dr. Reginald Vospernik l. r., ravnatelj

Rešitev križanke

◆	A	B	C	D	E
1	M	O	D	R	C
2	A	N	I	O	N
3	R	A	A	B	●
4	I	S	L	A	M
5	A	S	E	N	I
6	N	I	K	K	O
7	I	S	T	E	M

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE 18.10–19.00

Sreda, 30. 1. Glasbena sreda
Večerna 21.05–22.00 Sodobna slov. literatura na Koroškem v znanstvenem pretresu

Četrtek, 31. 1. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 1. 2. Slovenske čitalnice (I. Virnik)

Sobota, 2. 2. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 3. 2.

6.30 – 7.00 Dobro jutro na Koroškem
 Duhovna misel (mag. Božo Hartmann)
18.10 – 18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 4. 2. „V areni življenja sem stal“ Prešernova proslava (Žel. Kapla)

Torek, 5. 2. Partnerski magazin

Dober dan, Koroška

Spored za 3. 2. 1991, ob 12.45 uri

- Dvojezični otroški vrtec v mestni občini Pliberk
- Tečaj slovenščine na trgovski akademiji v Wolfsbergu
- Literatura in narodna identiteta
- Turizem pušča sence in sledove v Podnu
- Burkež Fidl Fadl v krempjih nagajivih dvojčkov (lutkovna predstava)
- „Ponižani in razžaljeni“ v sliki
- „Ostani z nami“ – Video-clip vokalnoinstrumentalne skupine PD „Lipa“ v Velikovcu
- V Lepeni pri Železni Kapli se pozimi še zbirajo predice

„V ARENI ŽIVLJENJA SEM STAL“

Spomin na smrt Franceta Prešerna je Slovencem narekoval kulturni praznik, ob katerem se vrstijo kulturne proslave. Obe osrednji kulturni organizaciji koroških Slovencev bosta tudi letos imeli skupno proslavo 6. 2. v ORF-teatru v Celovcu. Pri društvih na podeželju pa je želja po lastni proslavi žal kar zamrla. Edinole SPD „Žarja“ v Železni Kapli skrbi vsako leto za proslavo v društvu. Letos bo proslava 3. februarja. Pripravili bodo recital pod geslom „V areni življenja sem stal“.

SP v smučanju: dvakrat zlato za Avstrijo!

Na svetovnem prvenstvu v alpskem smučanju so avstrijski tekmovalci osvojili že dve zlati kolajni. V smuku za ženske je zmagala Petra Kronberger, v super-veleslalomu pa Tirolec Eberharter. Srebro je osvojil Stangassinger v slalomu. Huden poraz pa so doživeli Avstrijci v kraljevski disciplini, v smuku, ko ni bilo nobenega na zmagovalnih stopničkih.

SAK že v formi: 4:2 proti WAC!

Nogometaši Slovenskega atletskega kluba so že v dobri formi. V prvi pripravljalni tekmi v letošnjem letu je ekipa trenerja dr. Ivana Ramšaka minulo soboto v Wolfsbergu presenetljivo visoko premagala moštvo WAC/Golica, ki igra v 2. zvezni ligi. Rezultat je po 90 minutah bil 4:2 za SAK, gole za slovenske nogometaše pa so dali libero Krausler (2), Blažej in Lipuš.

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB
vabi na
PLES SAK
na plesno soboto
am Frischlingsstamm
9.2.1991 ob 20.00
PRI ŠOŠTARJU
v Globasnici / in Globasnitz
Igra ansambel
SPOMIN
SHOW-PROGRAM
MAGIC FELIX
Vse prireditve videti!
Alle herzlich eingeladen!

Zanimanje za predavanje vrhunskega alpinista Toma Česna (slika desno) je bilo izredno, dvorana v Modestovem domu pa skoraj premajhna.

Nepozabnen večer s T. Česnom

Minuli teden smo tudi koroški Slovenci imeli v celovškem Modestovem domu med nami Toma Česna, ki nas je v dia-predavanju s prelepimi barvnimi slikami in besedami seznanil z lepotami in dosežki svojega bogatega in pestrega gorniškega življenja.

Že v zgodnji mladosti je Toma Česna zanesla pot v gore in s 16 letom med alpiniste. Po plezanju domačih slovenskih gorah se je proslavil v Andih (nova smer leta 1979). Leta 1985 se je lotil „treh zadnjih problemov Alp“ in tako pozimi preplezal v pičlem tednu stene Eigerja, Matterhorna in Grand Jorasses. Nadalje je plezal v Pamiru in Himalaji.

Tomo Česen najraje pleza sam – išče pot in se tako približa do cilja. Takšno plezanje je seveda povezano z večjo nevarnostjo kot v sklopu kakšne odprave. Višek tega samohodstva (soliranja) je dosegel minulo leto, ko je preplezal 3300 metrov visoko južno steno 8516 metrov visokega Lhotseja. S tem junakiškim dejanjem so ga proglasili za najboljšega alpinista sveta. Iz Česnovih izjavanj smo

Južno steno Lhotseja, ki jo je Reinhold Messner ocenil za problem prihodnjega tisočletja, je mladi slovenski alpinist Tomo Česen iz Kranja premagal v solo-vzponu 24. aprila minulega leta in s tem dokazal, da mu med alpinisti ni para na našem planetu. Tu gre za največje dejanje človeka in hkrati največje dejanje človeštva, je v Česnovi knjigi SAM zapisal znani slovenski alpinist Tone Škarja.

mogli razbrati, da sta bili plezariji preko severnih sten Jalung Kanga (na povratku z vrha je omahnil njegov tovariš v smrt) in Jannu-a prav tako težki kot na Lhotse, kar pomeni, da je Tomo Česen

preplezal kar tri najtežje stene v Himalaji.

Pri plezanju igrajo veliko, če ne celo odločilno vlogo, dobri živci. Le-teh pa mora imeti Tomo Česen v obilni meri, česar sam tudi ne zani-

Južna stena 8516 metrov visokega Lhotseja, ki jo je kot prvi človek preplezal Tomo Česen.

ka. Česen: brez trdnih živcev si v raznih kočljivih situacijah zgubljen.

Tomo Česen pa ni samo izreden alpinist, marveč tudi odličen fotograf (izredno lepi motivi) in moč pisane besede. Njegova knjiga z naslovom SAM, ki jo je pred nedavnim izdal, ga jasno opredeljuje v alpinistu samohodca, moža, ki se zanaša samo na lastne moči. Kljub tem izrednim sposobnostim, ki jih izžarevajo njegove alpinistične dejavnosti, pa je Tomo Česen, kot smo lahko ugotovili, skromen človek. Potrpežljivo in z veliko zavzetostjo je odgovarjal na številna vprašanja, ki so kar deževala nanj in tako pokazal pripravljenost, da ustreže vsakomur izmed nas.

Ob slovesu smo Tomu Česnu zaželeli še nadaljnjih gorskih doživetij in pred vsem srečo, ki je nujno potrebna ob tako nevarni dejavnosti kot jo ima on. Na to lepo uspelo dia-predavanje, katero je popestril tudi mladi godalni ansambel Modestovega doma, so vabili Slovenski vestnik, Slovensko planinsko društvo Celovec in Skupnost mladinskih organizacij.

Brata Harald (levo) in Hans-Christian Wolte štejeta v svojih starostnih skupinah prav v koroški vrh.

SŠK „Obir“ – brata Wolte napredujeta, Jokovič vodi

Nova lestvica za šahiste pri Slovenskem športnem klubu „Obir“/Železna Kapla – lestvico šahistov SŠZ smo objavili že v prejšnji številki – ni prinesla večjih presenečenj; posebno pozitivno pa je brez dvoma napredovanje mladih bratov Wolte, ki sedaj že zasedata tretjo in četrto desko. Še naprej soliden „legionar“ Dušan Jokovič iz Slovenije z 2211 Elo-točkami. V preteklem polletju je iz šestih partij iztržil kar pet točk.

1. Dušan Jokovič
2. Adem Ramaš
3. Harald Wolte
4. Hans-Christian Wolte
5. Johann Wolte
6. Peter Jammer
7. Johann Stossier
8. Mirko Pasterk
9. Josef Hanschou
10. Manfred Topar
11. Wolfgang Moser

- 2211 (2214)
- 1870 (1878)
- 1768 (1740)
- 1719 (1711)
- 1690 (1675)
- 1637 (1644)
- 1610 (1606)
- 1577 (1616)
- 1553 (1561)
- 1471 (1503)
- 1435 (1399)

SŠZ poražena

V nadaljevanju koroškega šahovskega prvenstva v spodnji ligi-vzhod so šahisti SŠZ Carimpex I v sedmem kolu igrali proti vodečemu na lestvici SG RBB Wolfsberg – in tesno izgubili 3,5:4,5. Zmagala sta Alojz Gallob in Marko Gallob, remizirali Silvij Kovač, Franci Rulitz in Ivan Lukan, medtem ko so brez točk ostali Gorazd Živkovič, Franc Kolter in Boris Gallob.

Huden poraz pa je v nedeljo doživela druga ekipa SŠZ Drava II v 1. razredu-vzhod. Podlegla je moštvu Magistrata Celovec kar z 1,5:6,5.